YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Hållbarhetsrapportering i bokföringsbyråer

En kvalitativ studie om hur små bokföringsbyråer kan strukturera sitt hållbarhetsarbete

Annika Guseff

Examensarbete för tradenom (YH)-examen

Utbildningen inom företagsekonomi

Åbo 2025

EXAMENSARBETE

Författare: Annika Guseff
Utbildning och ort: Tradenom, Åbo
Inriktning: Redovisning
Handledare: Marika Nygårdas

Titel: Hållbarhetsrapportering i bokföringsbyråer – en kvalitativ studie om hur små bokföringsbyråer kan strukturera sitt hållbarhetsarbete

---

Datum: 1.6.2025 Sidantal: 37 Bilagor: 2

Abstrakt

Detta examensarbete behandlar hur företag inom bokföringsbranschen rapporterar sitt hållbarhetsarbete och hur detta kan tillämpas i små bokföringsbyråer.

Syftet är att undersöka hur hållbarhetsrapportering tillämpas i bokföringsbranschen och med hjälp av denna analys utveckla en hållbarhetsplan för en liten bokföringsbyrå. Undersökningens metod är konkurrensinriktad benchmarking, med tillämpning av utvalda delar från Plan, Do, Check, Act cykeln, PDCA. Tre hållbarhetsrapporter från bokföringsföretag granskas och jämförs utifrån 18 ämnen inom ESG - miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning för att identifiera vad som är relevant att rapportera inom denna bransch.

Resultatet visar att hållbarhetsrapporteringen varierar mellan bokföringsbyråer. Nyckelfaktorer för god rapportering är bland annat att målen tydliggörs med hjälp av nyckeltal, att rapporteringen sker enligt etablerade standarder såsom GRI eller CSRD, samt att intressenter identifieras. Riskhantering, samhällsengagemang och kompetensutveckling är områden som samtliga granskade företag rapporterar om. De globala målen för hållbar utveckling av FN kan också fungera som grund för företagens hållbarhetsarbete.

Analysen av resultatet leder fram till en utveckling av en hållbarhetsplan för en liten bokföringsbyrå. Planen innehåller konkret stöd för hur bokföringsbyrån kan påbörja sitt hållbarhetsarbete och strukturera sin rapportering. Bokföringsbyrån bör inleda med att definiera sina värderingar, analysera risker och möjligheter, samt formulera tydliga mål. Hållbarhetsarbetet ska följas upp regelbundet och kommuniceras till intressenter.

Språk: svenska
Nyckelord: hållbarhetsrapportering, benchmarking, bokföringsbyrå, standarder och ramverk, ESG

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Annika Guseff
Koulutus ja paikkakunta: Tradenomi, Turku
Suuntautumisvaihtoehto: Taloushallinto
Ohjaaja(t): Marika Nygårdas

Nimike: Kestävyysraportointi tilitoimistoissa – Laadullinen tutkimus kestävän kehityksen jäsentämisestä pienissä tilitoimistoissa

---

Päivämäärä 1.6.2025 Sivumäärä: 37 Liitteet 2

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö käsittelee, miten tilitoimistoalan yritykset raportoivat kestävyystyötään ja miten tätä voidaan soveltaa pienissä tilitoimistoissa.

Tavoitteena on tutkia, miten kestävyysraportointia sovelletaan tilitoimistoalalla, ja tämän analyysin avulla kehittää kestävyysstrategia pienelle tilitoimistolle. Tutkimusmenetelmänä käytetään vertailuanalyysin kilpailija-analyysia, jossa on käytetty valittuja osia PDCA-syklistä. Kolmea tilitoimistojen laatimaa kestävyysraporttia arvioidaan ja verrataan 18 eri ESG aihealueen näkökulmasta – jotka kattavat ympäristö, sosiaalisen vastuun ja yrityshallinnon – määrittääksemme, mitä on oleellista raportoida tällä alalla.

Tulokset osoittavat, että kestävyysraportointi vaihtelee tilitoimistojen välillä. Hyvän raportoinnin keskeisiä tekijöitä ovat muun muassa tavoitteiden selkeyttäminen avainlukujen avulla, raportoinnin toteuttaminen vakiintuneiden standardien, kuten GRI:n tai CSRD:n, mukaisesti sekä sidosryhmien tunnistaminen. Kaikissa tarkastelluissa yrityksissä raportoidaan riskienhallinnasta, yhteiskuntavastuusta ja henkilöstöosaamisen kehittämisestä. Myös Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen globaalit tavoitteet voivat toimia perustana yrityksen kestävyystyölle.

Tulosten analyysi johtaa pienen tilitoimiston kestävyyssuunnitelman kehittämiseen. Suunnitelma tarjoaa konkreettista tukea siihen, miten tilitoimisto voi aloittaa kestävyystyönsä ja jäsentää raportointinsa. Tilitoimiston tulisi aloittaa määrittelemällä omat arvonsa, analysoimalla riskit ja mahdollisuudet sekä asettamalla selkeät tavoitteet. Kestävyystyötä tulee seurata säännöllisesti ja tiedottaa siitä sidosryhmille.

Kieli: ruotsi
Avainsanat: kestävyysraportointi, vertailuanalyysi, tilitoimisto, standardit ja viitekehykset, ESG

BACHELOR'S THESIS

Author: Annika Guseff
Degree Programme: Business Administration, Turku
Specialisation: Accounting
Supervisor(s): Marika Nygårdas

Title: Sustainability Reporting in Accounting Firms – A Qualitative Study on How Small Accounting Firms Can Structure Their Sustainability Efforts

---

Date 1.6.2025 Number of pages: 37 Appendices 2

Abstract

This thesis explores how companies in the accounting sector report their sustainability efforts and how these practices can be applied in small accounting firms.

The aim of the thesis is to examine how sustainability reporting is implemented in the accounting sector and use the findings from this analysis to develop a sustainability plan for a small accounting firm. The research method is competitive benchmarking combined with selected parts of the Plan—Do—Check—Act cycle. Three sustainability reports from accounting firms are reviewed and compared based on 18 topics covering ESG issues — environmental, social and governance — to identify what is relevant to report within this sector.

The results reveal that sustainability reporting varies among accounting firms. Key factors for effective reporting include clearly defining goals supported by key performance indicators, reporting in accordance with established standards such as GRI or CSRD and identifying stakeholders. The results also indicate that all the examined firms report on areas such as risk management, community engagement, and competence development. The United Nation´s Sustainable Development Goals may also serve as a foundation for the companies´ sustainability efforts.

Then analysis of the findings leads to the development of a sustainability plan for a small accounting firm. The plan provides concrete guidance on how the firm can initiate its sustainability work and structure its reporting. The firm is advised to begin by defining its values, analyzing risks and opportunities, and setting clear goals. Furthermore, sustainability efforts should be regularly monitored and communicated to stakeholders.

Language: Swedish
Key words: sustainability reporting, benchmarking, accounting firm, standards and frameworks, ESG

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 2
1.1 Problemformulering ... 2
1.2 Syfte och avgränsning ... 3
1.3 Frågeställningar ... 3
2 Hållbarhetredovisning och hållbarhetsrapportering ... 3
3 Standarder och ramverk ... 4
3.1 Global Reporting Initiative, GRI ... 5
3.2 ISO 14001, 9001 och 27001 ... 6
3.3 Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD ... 7
3.4 Nordic Sustainability Reporting standard, NSRS ... 10
3.5 Bokföringslagen och EU:s taxonomi ... 11
3.6 Kritik mot standarder och rapportering ... 12
3.7 De globala målen för hållbar utveckling ... 13
3.8 Företagets samhällsansvar ... 14
3.9 Miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning ... 15
4 Bokföringsbyråer och hållbarhetsrapportering ... 15
4.1 Aktuellt inom bokföringsbranschen ... 16
4.2 Små och medelstora företag i bokföringsbranschen ... 16
5 Granskning av hållbarhetsrapport ... 17
6 Implementering av hållbarhetsprocesser i företag ... 18
7 Metod ... 20
8 Resultatredovisning ... 21
8.1 Greenstep ... 21
8.2 Azets ... 22
8.3 Accountor ... 23
9 Resultatanalys ... 24
9.1 Rapportering ... 25
9.2 Miljö ... 26
9.3 Socialt ansvar ... 27
9.4 Bolagsstyrning ... 29
9.5 Helhetsbedömning av hållbarhetsrapporterna ... 29
10 Utveckling av hållbarhetsplan ... 30
11 Vägledande checklista för hållbarhetsarbete ... 31
12 Kritisk granskning ... 35
13 Avslutande diskussion ... 36
Källförteckning ... 38

Figurförteckning

Figur 1 GRI Standards (Global Reporting Initiative, s. 3)..... 6
Figur 2 Dubbel väsentlighetsanalys (kpmg.com, Vad innebär ESRS- EU:s nya standard för hållbarhetsredovisning?) 8
Figur 3 ESRS (kpmg.com, Vad innebär ESRS- EU:s nya standard för hållbarhetsredovisning?) 10
Figur 4 Globala målen för hållbar utveckling (https://kestavakehitys.fi/sv/agenda20301). 13
Figur 5 sammanfattning av analysen 25
Figur 6 Poängsättning 30

Bilagor

Bilaga 1 – Resultatanalys

Bilaga 2-Vägledande checklista för hållbarhetsarbete

Centrala begrepp

Agenda 2030: FN:s agenda för hållbar utveckling med mål som ska nås till år 2030.

CSRD, Corporate Sustainability Reporting Directive: direktiv inom EU som ställer krav på vad som ska rapporteras inom hållbarhetsrapporteringen

ESG, Environmental, Social, Governance: ramverk som används för att bedöma företagens samhällsansvar och hållbarhetsfrågor

ESRS, European Sustainability Reporting Standard: standarder som specificerar hur rapporteringen utförs enligt CSRD:s krav

GRI, Global Reporting Initiative: En internationell organisation som utvecklar standarder, (GRI standard) för hållbarhetsrapportering

Hållbarhetsrapportering: innehåller det som lagstifningen kräver att företaget ska rapportera om

Hållbarhetsredovisning: företag kommunicerar utåt till intressenter och redogör sitt hållbarhetsarbete genom redovisningen

ISO, Internationella standardiseringsorganisationen: utvecklar internationella standarder

NSRS, Nordic Sustainability Reporting Standard: frivillig nordisk rapporteringsstandard för små och medelstora företag

Standard: detaljerade krav på rapporteringsinnehållet och hur rapporteringen ska genomföras

Ramverk: riktlinjer om vad som ska behandlas i rapporteringen och hur områden struktureras

Väsentlighetsanalys: analys för att avgöra vad som är relevant att rapportera om

1 Inledning

Under de senaste decennierna har hållbar utveckling blivit en betydelsefull del av samhället och näringslivet. Hållbarhet omfattar så mycket mer än bara miljö och klimat. Det inkluderar också sociala och ekonomiska dimensioner. Det här betyder att företag måste se ansvarstagandet ur ett helhetsperspektiv.

Hållbarhet har blivit alltmer viktigt med anledning av klimatförändringar och samhällsförändringar. Hållbarhetsarbete har blivit en naturlig del för företag. Idag förväntas små och medelstora företag, förutom att generera ekonomisk vinst, bidra till en hållbar framtid eftersom de är en del av samhället och därmed förväntas de ta sitt ansvar inom hållbarhet.

Företag kan visa hur de tar sitt ansvar med hjälp av hållbarhetsredovisning som innehåller miljömässiga, sociala, och styrningsrelaterade frågor. Dessa områden redovisas med hjälp av en hållbarhetsrapport. Rapporten kan vara uppbyggd enligt olika standarder som GRI, ESRS eller NSRS.

Hållbarhetsrapportering kan vara en affärsmöjlighet. För bokföringsbranschen innebär hållbarhetsrapportering nya möjligheter men också utmaningar. Rådgivning och kompetens inom hållbarhet blir allt viktigare. Genom att tydliggöra ansvarstagandet kan företag öka förtroendet till intressenter. Samtidigt kan små bokföringsbyråer sakna resurser för att investera i hållbarhetsarbetet. Detta kan leda till att dessa frågor inte prioriteras. Därför behövs verktyg för att hjälpa till i hållbarhetsarbetet och göra arbetet begripligt.

EU har dock skjutit fram hållbarhetsrapporteringskraven med några år och färre företag kommer att omfattas av kraven i framtiden. Trots detta är utveckling av hållbarhetsrapportering aktuellt. Om små företag får en struktur i hållbarhetsarbetet med hjälp av konkreta lösningar, kan deras trovärdighet på marknaden stärkas samt att de samtidigt är med och bidrar till en hållbar utveckling. Då är de redo för hållbarhetsrapportering vid den tidpunkten om kraven börjar gälla dem.

1.1 Problemformulering

Hållbarhetsrapportering påverkas av nya krav och småföretag förväntas rapportera om hållbarhet trots att det inte ännu är obligatoriskt för dem. Bokföringsbyrån, som de

rekommenderade råden i checklistan riktar sig till, har inte hittills arbetat systematiskt med hållbarhetsrapportering.

Hur hållbarhetsrapportering ska tillämpas i mindre företag kan vara utmanande. För att bokföringsbyrån ska ha nytta av rapporteringen och om det ska kunna öka konkurrenskraften och trovärdigheten, måste det som rapporteras vara relevant. Det som är relevant beror på vilken bransch företaget befinner sig i.

1.2 Syfte och avgränsning

Syftet med examensarbetet är att undersöka hur hållbarhetsrapportering tillämpas i bokföringsbranschen och med hjälp av denna analys utveckla uppdragsgivarens hållbarhetsplan. Examensarbetet avgränsas till en teoretisk framställning av en hållbarhetsplan som baserar sig på analysen från de offentliga hållbarhetsrapporterna. Den praktiska tillämpningen lämnas utanför studien. Arbetet riktar sig främst till en uppdragsgivare inom bokföringsbranschen, men resultatet kan anpassas för att vara till nytta för andra små företag.

1.3 Frågeställningar

I examensarbetet kommer följande frågor att besvaras:

- Hur tillämpar bokföringsbyråer hållbarhetsrapportering?
- Hur kan resultaten från benchmarkingen användas för att utveckla en vägledande checklista om hållbarhetsrapportering för små bokföringsbyråer?

Med hjälp av dessa frågor, utvecklas en praktisk vägledande checklista som kan fungera som stöd för bokföringsbyråers hållbarhetsrapportering. Checklistan innehåller konkreta rekommendationer om vad en hållbarhetsrapport kan innehålla.

2 Hållbarhetredovisning och hållbarhetsrapportering

Hållbarhetsredovisning visar att företag är medvetna om hur de tar sitt ansvar och hur deras verksamhet påverkar miljön, ekonomin och samhället. Företag redogör och kommunicerar utåt till intressenter om sitt hållbarhetsarbete genom hållbarhetsredovisningen. Företagen har möjligheten att berätta om hållbarhet inom affärsstrategi, om risker, processer och andra

faktorer som har med hållbarhetsfrågor att göra. Hållbarhetsredovisningen kan se olika ut beroende på vilka standarder som används. (Borglund, et.al., 2021, ss.289-290).

Hållbarhetsrapporten ska beskriva risker, affärsmodeller och policyer. Rapporteringen ska inte bara ta upp nyckeltal, utan rapporten beskriver dessutom företagets handlande kring hållbarhet. Hållbarhetsrapport innehåller det som lagstifningen säger att företaget ska rapportera om. (Borglund, et.al., 2021, s.301).

Integrerad rapportering betyder att även nyckeltal som har med ekonomiska tal att göra anpassas till hållbarhetsfrågor, till exempel hur affärsstrategier och resursförbrukning påverkar ekonomin och hållbarhet. Meningen med detta är att det ska gynna företaget och intressenter i ett längre perspektiv. (Borglund, et.al., 2021, s.302-303). Enligt IIRC, The international Integrated Reporting Counsil, framställer den integrerade rapporteringen värdeskapandeprocessen inom företaget. (IFRS Foundation , 2021, s. 2). De som identifieras som företagets intressenter varierar. Det kan vara anställda, kunder, ägare, investerare, medier, levernatörer, samhället och konkurrenter. Ett företags viktigaste intressenter är de som påverkas mest av verksamheten och de som har mest inverkan på företagets verksamhet. (Borglund, et.al., 2021, s.24, 351). Företag förväntas idag ta ansvar för hållbarhetsfrågor, samtidigt som de behöver identifiera vilka områden som är mest relevanta utifrån intressenternas förväntningar. En intressentanalys hjälper med att reda ut vilka frågor som behöver prioriteras. (Borglund, et.al., 2021, s.24, 350).

3 Standarder och ramverk

För att hållbarhetsrapporteringen ska vara trovärdig, förutsätter det att riktlinjer och kriterier för rapportering har följts. När ramverken tillämpas, blir rapporteringsprocessen enklare samtidigt som kriterierna uppfylls. Om rapporteringen är standardiserad blir det även enklare att jämföra informationen mellan företag.

Ramverk ger riktlinjer om vilka ämnen som ska behandlas och hur det ska sammanställas och struktureras, medan standarder ger detaljerade krav på rapporteringsinnehållet inom varje ämne. Standarder och ramverk ska användas tillsammans och kompletterar varandra. (The IFRS Foundation, 2024).

3.1 Global Reporting Initiative, GRI

Global Reporting Initiative, GRI, är en organisation som har utvecklat internationell standard för hållbarhetsrapportering, GRI standarder. GRI hjälper organisationer, företag och regeringar att redovisa sin verksamhets hållbarhet för intressenter. Hållbarhetsrapporteringen sker utifrån på vilket sätt företag och organisationer har inflytande på klimat, ekonomin och individen. Med hjälp av GRI kan detta rapporteras på ett trovärdigt sätt. Informationen från GRI kan tillämpas för att utvärdera strategier och sätta upp mål. Intressenter kan då göra en bedömning över hur företag beaktar hållbar utveckling. (Global Reporting Initiative). GRI standarden är grunden till nya CSRD och ESRS. GRI Standarden har uppdaterats till den nya versionen år 2021. Den uppdaterade standarden har omarbetade anvisningar om universella standarder och ämnesstandarder, samt nya introducerade sektorsspecifika standarder. (Global Reporting Initiative).

GRI-standarderna är uppbyggt av olika delar vilket gör det enklare för organisationer att välja vilka delar som är relevanta för dem. Det finns tre övergripande delar i GRI standarderna. Till *universella standarderna* hör GRI 1, GRI 2 och GR1 3. GRI 1 beskriver syftet, klargör vad som menas med hållbarhet, utreder begreppen och ger rapporteringskrav med specifika riktlinjer. Rapporteringsprocessen börjar med att förstå grundprinciperna utifrån GRI 1. GRI 1 ger verktygen till att skapa en rapport. (Global Reporting Initiative , s. 4). GRI 2 berättar hur rapporten ska se ut och har den detaljerade informationen om struktur och metoder för rapportering i ett företag. Till den detaljerade informationen hör styrning, politik och intressenters inblandning. GRI 2 erbjuder det konkreta rapporteringsprocessen för att ge en rättvis och trovärdig bild. GRI 3 innehåller väsentlighetsanalysmetoden som har en tyngd på att kunna identifiera påverkan på samhälle, ekonomi och miljön, samt hur det här ska redovisas. (Global Reporting Initiative , s. 3). Företaget ska prioritera de frågor de har mest inflytande på.

Inom de kommande åren ska totalt fyrtio *sektorspecifika* standarder introduceras. Varje sektor har information om egenskaperna som hör till den sektorn, till exempel affärsrelationer. De sektorsspecifika standarderna används för att se vad som är viktigt i en specifik bransch. De sektorsspecifika standarderna som redan finns är jordbruk, fiske och vatten, kol, olja och gas. Följande som introduceras är finansiella sektorn, gruvdrift och textilbranschen. (KPMG, b; Global Reporting Initiative).

Den tredje övergripande delen är *ämnesstandarder.* De täcker specifika hållbarhetsområden, till exempel säkerhet, hälsa och skatter. Varje ämnesstandard har en översikt och

upplysningar över ämnet. Ett företag väljer ämnen som har konstaterats vara väsentliga för dem och rapporterar detaljerat om de här hållbarhetsfrågorna. (Global Reporting Initiative , s. 4).

Enligt GRI sker en strukturerad rapportering genom att använda ämnesstandarder och komplettera de här med upplysningar från GRI 2 och GRI 3. Med hjälp av riktlinjer och rekommendationer höjs kvaliteten i rapporten. Rapporten ska vara ett verktyg som kan tillämpas internt i företaget och externt som kommunikationsmedel med intressenter. (Global Reporting Initiative , s. 5).

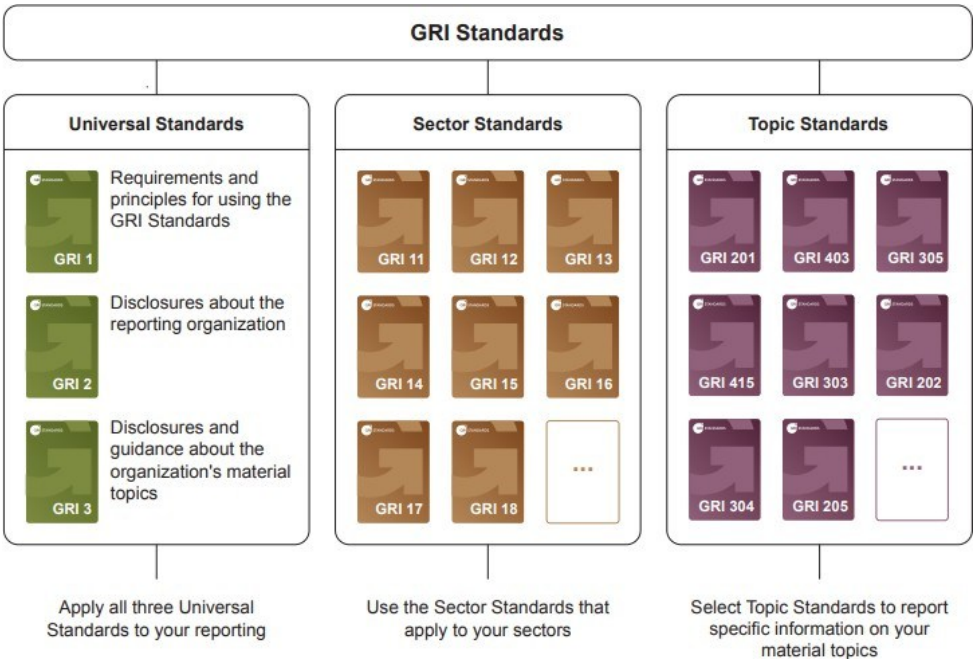

Figur 1 GRI Standards (Global Reporting Initiative, s. 3)

GRI standarderna kan anpassas enligt behov. Det finns en möjlighet för företag att bara rapportera specifik information för särskilda syften. Men GRI standarderna ger möjligheten att rapportera heltäckande om alla delar som påverkar miljö, ekonomin och samhället. Den utförliga rapporteringen ger en omfattande bild av företaget och bidrar till en relation med intressenter. (Global Reporting Initiative , s. 5).

3.2 ISO 14001, 9001 och 27001

ISO, Internationella standardiseringsorganisationen, tar del av alla globala mål inom hållbar utveckling. (ISO, u.d.) ISO 14001 är miljöledning som anpassas i företagens verksamhet. Till miljöarbetet kan höra hantering av växthusgasutsläpp, optimera energianvändning och

avfallshantering. Det att företaget har ett bra miljöledningssystem som åstadkommer effektiv resursanvändning samt en affärsidé med hållbarhet som huvudsakliga idé, ökar trovärdigheten. När vissa krav har uppfyllts, kan företaget få certifikat (Svenska Institutet för Standarder, a).

ISO 9001 är globalt bekräftad standard inom kvalitetsledning. Den här standarden hjälper alla former av företag och sektorer att utveckla kvalitetsledningen. Till kvalitetsledning hör ledarskap, att fokusera på kunden och få kundens förtroende, förbättra processer och engagera medarbetarna. (Svenska Institutet för Standarder, b). I Finland är det FINANS som ackrediterar certifieringsföretag som sedan kan godkänna certifieringar till företag. (SFS-Suomen Standardit, u.d.).

ISO 27001 är en standard som fastlägger krav på hur företag kan skydda och hantera information. Standarden hjälper med att identifiera risker och införa säkerhetsåtgärder samt förbättra informationssäkerheten. Informationen ska vara korrekt och konfidentiell. (Svenska Institutet för standarder, c)

3.3 Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD, är ett EU-direktiv som trädde i kraft den 5.1.2023. EU har tidigare haft direktivet NFRD, Non-Financial Reporting Direrctive, men CSRD har ersatt det. I februari år 2025 presenterades Omnibus-förslaget och om förslaget går igenom, kommer det nuvarande CSRD-direktivet att förändras. Omnibus och dess inverkan på företag behandlas mer i kapitel 3.6. De som måste tillämpa CSRD för tillfället är *alla börsnoterade bolag*, även små och medelstora. För dem som redan har tillämpat NFRD gäller detta från och med räkenskapsperioden 2024, medan det för små och medelstora börsnoterade bolag gäller från och med räkenskapsperioden 2025. *Stora bolag* som uppfyller två eller flera av kriterierna: mer än 250 anställda, en omsättning som är större än 40 miljoner euro, eller en balansomslutning som är större än 20 miljoner euro, måste tillämpa CSRD från och med räkenskapsperioden 2025. Om *bolag som inte hör till EU* åstadkommer över 150 miljoner euro från den europeiska marknaden, ska de tillämpa CSRD. (Deloitte, 2023, s. 6).

De bolag som berörs av CSRD måste rapportera enligt den europeiska standarden för hållbarhetsrapportering, European Sustainability Reporting Standards, ESRS. CSRD är alltså ett direktiv som ställer krav på hållbarhetsrapporteringen medan ESRS är en standard som specificerar rapporteringsinnehållet enligt CSRD:s krav. (KPMG, b).

ESRS förtydligar hållbarhetsfrågor som har att göra med bolagsstyrning, miljö och samhällsansvar. Bolagen ska rapportera om risker, möjligheter och konsekvenser gällande detta, om det anses vara väsentligt. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 5)

Det finns olika kategorier inom ESRS. Till den första, *övergripande standarder,* hör allmänna krav ESRS 1, och allmänna upplysningar ESRS 2. ESRS 1 berättar om strukturen och krav på hur redovisningen ska se ut samt skrivregler. (Europeiska kommissionen, 2023).

Rapporteringsprinciperna är dubbel väsentlighet, tillbörlig aktsamhet – due diligence-, rapporterande företag och rapporteringsperiod. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 11).

Dubbel väsentlighet innebär att det finns två omfattningar av väsentlighet: konsekventiell väsentlighet och finansiell väsentlighet. Med konsekventiell väsentlighet anses vilka konsekvenser, både positiva och negativa, ett bolag har för miljön eller människorna i relation till bolagsstyrning, samhällsansvar och miljön. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 10). Med finansiell väsentlighet anses att ett bolag ska bedöma om exkluderande av viss information kan påverka hur rapportens läsare uppfattar företagets hållbarhet. Om hållbarhetsfrågan framkallar finansiella följder för företaget, är den finansiellt väsentlig. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 11).

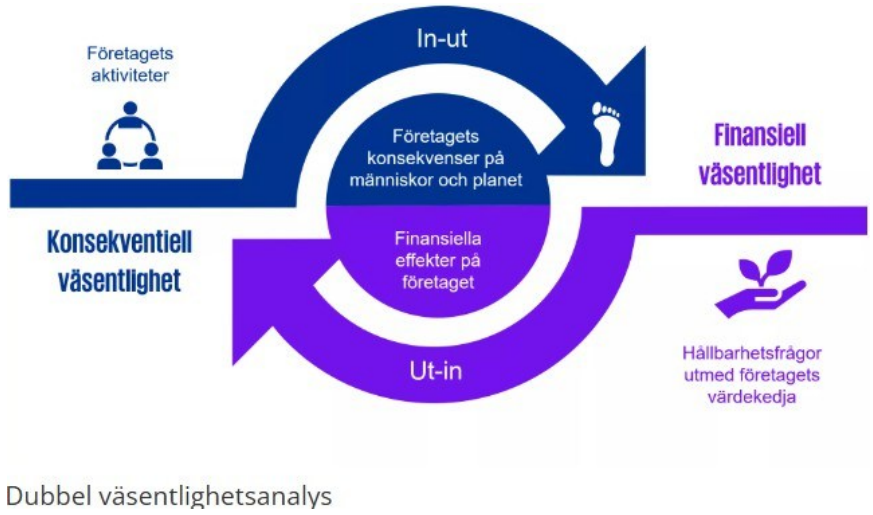

Figur 2 Dubbel väsentlighetsanalys (kpmg.com, Vad innebär ESRS- EU:s nya standard för hållbarhetsredovisning?)

Den andra rapporteringsprincipen i övergripande standarder, allmänna krav, är tillbörlig aktsamhet. Företag ska identifiera, begränsa, förebygga och redovisa hur konsekvenserna behandlas när det gäller miljön och människorna. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 12).

Rapporterade företag och värdekedja, den tredje rapporteringsprincipen, betyder att företag ska rapportera om hur andra aktörer påverkar hållbarheten, affärsförbindelser, till exempel underleverantörer, om detta är väsentligt. För att bedöma värdekedjan görs det i linje med dubbel väsentlighet. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 14).

Den sista rapporteringsprincipen är rapporteringsperioden. Den ska vara logisk med tanke på företagets bokslut. Dåtid och framtid ska ha en tydlig koppling till nutida informationen. När företaget förklarar tiden i rapporteringen ska *kort sikt* betyda bokslutets rapporteringsperiod, *medellång sikt,* från den kortsiktiga rapporteringen fem år framåt, *lång sikt* är längre än fem år. Om dessa rapporteringsperioder orsakar information som inte är relevant, kan företaget använda andra perioder. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 15).

Till allmänna krav, ESRS 1 hör information om hur hållbarhet ska presenteras. Företag ska presentera jämförande information för kvantitativa mått. Det är acceptabelt att uppskatta, till exempel göra scenarioanalys, men då ska det förklaras hur det har gjorts. Förvaltningsberättelsen ska uppdateras om den inte ännu godkänts, ifall ny information har kommit. Om det skett väsentliga rapporteringsfel i föregående perioder, ska det om möjligt, korrigeras. Hela koncernen ska beaktas och det är moderbolaget som rapporterar för alla, också dotterbolagen. Detta kallas konsoliderad rapportering. Om moderbolaget rapporterar enligt ESRS och dotterbolaget nämns i rapporten, behöver inte dotterbolaget utföra en rapport. Känslig information, till exempel om innovation, behöver inte rapporteras, trots att det betraktas som väsentlig. När rapportering av möjligheter sker ska informationen vara väsentligt och sådan att läsaren begriper möjligheten. (Europeiska kommissionen, 2023, ss. 16-18).

Andra delen av första kategorin är allmänna upplysningar, ESRS 2, där det finns krav på informationen om hållbarhetsfrågor, strategi, styrning, risker, möjligheter, konsekvenser, mål och mått. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 5). ESRS 2 definierar alltså hur företagen ska rapportera och informera om åtgärder, policyer, mått och mål. Det görs genom grund för utarbetandet – som har två upplysningskrav, styrning- som har fem upplysningskrav, strategi – som har tre upplysningskrav, hantering av konsekvenser, risker och möjligheter – totalt sex upplysningskrav. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 40). Syftet med grund för utarbetandet är att företaget ska visa hur de bearbetat hållbarhetsförklaring. (Europeiska

kommissionen, 2023, s. 41). Styrningen ger en överblick om kontroll och styrning gällande hållbarhetsfrågorna. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 44). Strategin berättar vad som hör till hållbarhet, värdekedjan och intressenternas syn på strategin. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 47). Hantering av konsekvenser, risker och möjligheter handlar om väsentlighetsbedömning, att känna igen risker, möjligheter och konsekvenser. (Europeiska kommissionen, 2023, s. 51).

De *tematiska standarderna* anger kraven för en bestämd hållbarhetsfråga. De tematiska standarderna preciserar ESRS 2. Dessa är indelade i kategori miljö, samhällsansvar och styrning. Till miljökategorin hör E1 klimatförändringar, E2 förorening, E3 vatten och marina resurser, E4 ekosystem och biologisk mångfald, E5 cirkulär ekonomi och resursanvändning. Till samhällsansvar hör S1 arbetskraft, S2 arbetstagare i värdekedjan, S3 påverkade samhällen, S4 konsumenter och slutanvändare. Till Styrning hör G1 ansvarsfullt företagande. (Deloitte, 2023; Europeiska kommissionen, 2023, s. 3).

Alla *sektorsspecifika standarder* har inte ännu publicerats. (Deloitte, 2023).

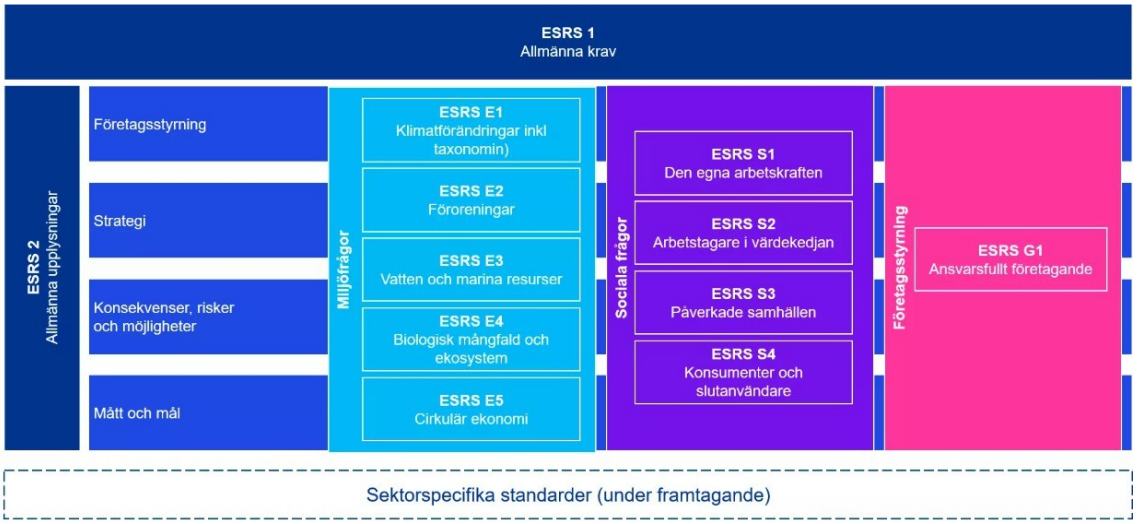

Bilden illustrerar de nuvarande 12 standarderna (bemärkta med ESRS) samt gemensamma rapporteringsområden.

Figur 3 ESRS (kpmg.com, Vad innebär ESRS- EU:s nya standard för hållbarhetsredovisning?)

3.4 Nordic Sustainability Reporting standard, NSRS

Nordic Sustainability Reporting Standard, NSRS, är en frivillig rapporteringsstandard för små och medelstora, företag. Rapporteringsstandarden är utvecklad av Nordic Administrative Association. Syftet med verktygen inom NSRS är att hjälpa mindre företag att börja med sin hållbarhetsrapportering, men också att kunna användas av bokföringsbyråer

och ekonomistyrningsexperter som material till att börja med hållbarhetsrapportering. (Taloushallintoliitto, u.d.). Den är utformad för företag i Norden. NSRS bygger på andra standarder, som ESRS. NSRS har uppdaterats så att den stämmer överens med VSME, (Voluntary Sustainability Reporting Standard), efter att EFRAG, Den europeiska rådgivande gruppen för finansiell rapportering och hållbarhetsrapportering, kom ut med den standarden. (Nordic Accountant Federation, u.d.)

Det går att rapportera enligt ”Entry Level”) där en del av delarna är frivilliga. Denna nivå kan användas av mikroföretag, medan små och medelstora företag rekommenderas rapportera ”main level”, som innehåller fulla rapporten. Den kan då användas för att rapportera för intressenter, banker, investerare och försäkringsbolag. Data som finns i den här rapporten följer relevanta lagar och andra kan utvärdera företagets hållbarhet med hjälp av data som presenteras. (Nordic Accountant Federation, u.d.)

Företaget ska först utföra en väsentlighetsanalys och välja ut hållbarhetsfrågor som är relevanta och främjar företaget. Väsentlighetsanalysen är obligatorisk för ”main level”, men frivilligt för ”entry level”. Företaget ska bedöma vilken påverkan de kan ha på miljön och människorna. Väsentlighetsanalysen kan tillika hjälpa med att förbättra tjänsterna eller produkterna. Här ska beaktas dubbel väsentlighet, det vill säga konsekventiell och finansiell väsentlighet. Dubbel väsentlighet behandlades i kapitel 3.3.

I *miljöaspekter* kan rapporteras till exempel energiförbrukning, föroreningar, biologisk mångfald, avfallshantering och vattenanvändning. *Sociala aspekter,* ger ut information om personal, arbetshälsan, kollektivavtal, utbildning och därtill om personal i värdekedjan, konsumenter och slutanvändare. *Styrningsaspekter,* berättar om strategi, affärsmodellen och initiativ till hållbarhet, om eventuella böter för korruption och intäkter från specifika sektorer. (Nordic Accountant Federation, u.d.)

3.5 Bokföringslagen och EU:s taxonomi

I bokföringslagen (1336/1997, Kap 7) finns information om hållbarhetsrapportering. I bokföringslagen avses med hållbarhetsrapportering rapportering enligt standarder i verksamhetsberättelsen (Bokföringslag 1336/1997, §1). I Kap 7 § 3 nämns *dubbelriktad information om verkningar,* vilket betyder att företag måste ge en bild av företagets inflytande på hållbarhet men också om hur frågor inom hållbarhet påverkar företagets verksamhet.

Hållbarhetsrapporten ska innehålla verksamhetens koppling till hållbarhetsfrågor och verksamhetsprinciperna, målen som har att göra med hållbarhetsfrågorna, information om VD och styrelsen, beteendet i förhållande till hållbarhet, risker, tidsperspektivet, uppgifter om leveranskedjan och kompletternade information. Rapporten måste följa standarderna. (Bokföringslag 1336/1997).

EU taxonomi är ett klassificeringssystem för verksamheter inom EU. Taxonomin gäller dem som omfattas av hälllbarhetsrapportering, CSRD. Systemet definierar hållbara aktiviteter inom EU och fastställer kriterier för miljömålen. Målen är att: minska klimatförändringen, anpassa sig till klimatförändringen, använda vattenresurser hållbart, främja cirkulär ekonomi, förebygga miljöföroreninga och skydda biologisk mångfald. För att verksamheten ska vara kompatibel med EU taxonomin måste den uppfylla minst ett av målen. (Europeiska komissionen, b).

3.6 Kritik mot standarder och rapportering

Meningen med standarder är att göra det klart hur företag ska ta sitt ansvar. Ansvarstagandet ska kunna jämföras med andra. Intressenter ska enkelt kunna värdera, bedöma och granska ansvarstagandet som företagen påstår att de gör. Men till exempel GRI har fått kritik. Kritiken handlar om att riktlinjer har lett till att rapporteringen ses som det viktiga och inte hur företag utför hållbarhetsarbetet. CSR rapporteringen blev företagens huvudsakliga verksamhet i stället för ett komplement till hållbarhetsarbetet (Borglund, et.al., 2021, ss. 72-73).

Europeiska kommissionen föreslår att CSRD rapportering ska bli obligatoriskt och tillämpas först om företaget har fler än 1 000 anställda med antingen en balansomslutning som är större än 25 miljoner eller en omsättning som är mer än 50 miljoner euro. Detta är Omnibus förslaget. Små och medelstora företag ska inte behöva rapportera enligt CSRD men EU vill att stora företag ska omfattas av CSRD eftersom de har den största inverkan på klimatet, (Europeiska kommissionen, 2025b). Om nya förslaget börjar gälla kommer rapporteringsskyldigheten att förändras för många företag. Nya kraven börjar gälla först efter två år. Företag behöver inte rapportera enligt de sektorsspecifika standarderna, i stället presenteras en enklare frivillig rapportering inom ESRS. Mindre företag i leverantörskedjan behöver inte rapportera hållbarhet mer än vad som hör till den frivilliga rapporteringsstandarden. (Europeiska kommissionen, 2025a)

Orsaken till uppdateringen är att öka EU:s konkurrenskraft och minska på företagens utgifter som orsakas av rapporteringsskyldighet. Ungefär 80 procent av företagen kommer inte att vara rapporteringsskyldiga. (Europeiska kommissionen, 2025a)

Trots kritik som har riktats mot hållbarhetsrapportering och standarder finns det fördelar med hållbarhetsrapportering. I följande kapitel behandlas fördelarna och vad som ses som argument för fortsatt hållbarhetsrapportering.

3.7 De globala målen för hållbar utveckling

De globala målen för hållbar utveckling (SDG, Sustainable Development Goals**),** är 17 mål som hör till FN agenda 2030. FN:s globala agenda för hållbar utveckling innehåller mål som ska uppnås till år 2030. Målen utgår ifrån tre dimensioner inom hållbar utveckling: ekonomiska, sociala och miljömässiga. Dessa hållbarhetsmål är att: få slut på fattigdomen, hållbar agrikultur och få slut på hungersnöd, säkerställa välmående, säkerställa livslångt lärande och utbildning, uppnå jämlikhet mellan könen, säkerställa att alla har tillgång till vatten, säkerställa tillgång till energi, främja hållbar ekonomisk tillväxt, bygga infrastruktur och hållbar industri samt främja innovation, minska ojämlikhet inom och mellan länderna, göra hållbara och säkra samhällen, främja hållbar konsumtion, bekämpa klimatförändring, bevara haven och vattenområden, skydda ekosystem, främja inkluderande samhällen och rättvisan och stärka global partnerskap. Alla målen är indelade i delmål, totalt 169. (United Nations, 2015).

Figur 2 Globala målen för hållbar utveckling (https://kestavakehitys.fi/sv/agenda20301)

FN:s medlemsländer har godkänt att jobba med hållbarhetsmålen. Var fjärde år ska medlemsländerna ge en rapport på hur tillämpningen av de globala målen har framskridit. Finland gav sin rapport år 2024. (Statsrådets kansli, 2024). Vad det i rapporten framkommer gällande hållbarhet inom företagande är att Finland främjar samarbete mellan staten, företagen, den privata sektorn och organisationer i samhället. Finland uppmuntrar till hållbar affärstillväxt och till entreprenörskap, samt ett genomförande av konkurrenskraftig politik. (Statsrådets kansli, 2024, ss. 10, 58, 68). Regeringen ska stödja företagens möjligheter till en hållbar omställning som förbättrar klimatpåverkan. Staten finansierar Business Finland som är med och främjar företagens hållbarhet. (Statsrådets kansli, 2024, ss. 70-71). Enligt rapporten ska regeringen stärka Finlands ställning inom cirkulär ekonomi, även inom EU, och skapa jobb inom området. Regeringen ska stödja samarbetet med forskningsinstitutioner och företag gällande att skapa en mall för att beräkna klimat handavtrycket. (Statsrådets kansli, 2024, ss. 84, 90).

3.8 Företagets samhällsansvar

Företagets ansvar i samhället (CSR, Corporate Social Responsibility) handlar om hur företagens handlande påverkar människor och samhället genom arbetsmöjligheter och arbetsvillkor, miljön, mänskliga rättigheter, utbildning och innovation. På grund av detta förväntas företagen förstå hur de har en inverkan på miljön och hur de negativa följderna kan förebyggas. Att åstadkomma det här kallas för CSR- företagens samhällsansvar. (Europeiska kommissionen, a). Företagen uppnår sitt samhällsansvar när de anpassar etik, miljö och mänskliga rättigheter i sin strategi och samtidigt följer lagen. EU vill ha innovativa och hållbara företag. Men hur samhällsansvar tolkas, kan variera. Borglund et.al., (2021, s. 70) förklarar att det kan ses som att företag åtminstone måste reducera skadan de orsakar för samhället, men det går att se det ur bredare perspektiv att de ska optimera samhällsnyttan. Företag måste besluta om deras ansvar är att undvika sådant som drabbar samhället negativt, eller agera på ett sätt som främjar samhället. En annan sak företagen ska ta i beaktande är om detta ska inkludera globala omgivningen eller endast lokala omgivningen. (Borglund et al., 2021).

CSR kan se olika ut beroende på var i världen vi befinner oss. Det finns skillnader i traditioner och kulturer, samt politik, ekonomi och företagsamhet, vilket gör att CSR framstår på olika sätt. Detta betyder att samhällsansvar är något som skapas när intressenter är engagerade, ställer villkor och utvecklar standarder. Det som anses vara viktigt just då, blir frågor som omgivningen förväntar sig av företagen. (Borglund et al., 2021, s. 53, 58).

3.9 Miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning

Miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning (Environmental, Social and Governance, ESG), fokuserar på att företag ska sträva efter hållbara resultat genom miljö, socialt ansvar och företagsstyrning. Att fokusera på hållbarhet har en positiv inverkan på företagen och på samhället. (KPMG, a). Dessa tre områden ses generellt som skilda ämnesområden. (Silvola, Peill, Aspholm, & Kaisanlahti, 2024, s. 22). Inom miljökategorin mäts och rapporteras till exempel växthusutsläpp, föroreningar och avfallsmängder. Socialt ansvar däremot om sjukfrånvaro, arbetsrelaterade olyckor, jämställdhet och företagets rykte. Inom företagets styrningssynpunkt mäts intern kontroll och riskhanteringsförmåga, skatter, korruption och ekonomisk effektivitet. (Fredman, 2022). Hur företagets etiska riktlinjer och regler ser ut samt riktlinjer för uppförande, definieras med hjälp av *Code of Conduct*, uppförandekod, detta påverkar företagets rykte utåt och den inre styrningen (Borglund, et.al., 2021, s.138).

I verkligheten går områdena in i varandra, till exempel påverkar klimatförändringen företagens ekonomi och människors liv, medan hur anställda behandlas kan förknippas med jämlikhet och mänskliga rättigheter (Silvola, Peill, Aspholm, & Kaisanlahti, 2024, s. 22).

Hur växthusutsläpp mäts och rapporteras kan vara med hjälp av GHG protokollet, Greenhouse Gas Protocol, scope 1-3. Scope 1-3 visar hela värdekedjans utsläpp inom företaget. Scope 1 utsläpp är det som uppstår direkt från företaget, till exempel värme, fordon och bränsle. Scope 2 är indirekta utsläpp, det vill säga till exempel den köpta elens produktionsutsläpp. Scope 3 inkluderar resten av utsläppen inom värdekedjan, underleverantörernas utsläpp före den egna verksamheten, och vad som händer med utsläppen för produkten efter företagets verksamhet, till exempel återvinningen. Scope 3 påverkar miljön mest, men det är inom Scope 3 som företaget kan påverka sina utsläpp minst eftersom de inte har en direkt kontroll över den. När företag beskriver sitt arbete med scope 3 betyder det att de är upplysta om sitt hållbarhetsarbete. (McKinsey & Company, 2024).

4 Bokföringsbyråer och hållbarhetsrapportering

Bokföringsbranschen påverkas av snabb teknologisk utveckling, förändrade förväntningar av kunder och krav på kunskap inom hållbarhetsrapportering. Artificiell intelligens har en inverkan på arbetssättet medan kunderna önskar mer rådgivning och stöd av bokföringsbyrån. För små och medelstora företag betyder det här att kompetensutveckling och investeringar har betydelse för framtidens konkurrenskraft inom branschen.

4.1 Aktuellt inom bokföringsbranschen

Den digitala utvecklingen påverkar bokföringsbranschen. Processen blir effektivare tack vare att informationen om företagets ekonomi finns tillgänglig i realtid inom bokföringsprogrammen. Dessa bokföringsprogram förväntas bli mer användarvänliga. För bokföringsbyråer är det nödvändigt att kunna hantera dessa program så att bokföringen utförs på rätt sätt. Med hjälp av digitala verktyg går det enkelt att göra dataanalyser. Bokföringen behöver tänka på hållbarheten och därför är e-fakturor vanligt idag. Tack vare AI som befriar bokförarna från manuella uppgifter, finns möjligheter att utföra andra arbetsuppgifter, till exempel affärsutveckling. (Nicander, 2023).

Fastän AI och robotik, Robotic Process Automation, har blivit vanligt och kan utnyttjas i arbetet, kan dessa hjälpmedel göra misstag. För att kunna använda dessa hjälpmedel krävs en uppfattning om risker och hur dessa risker kan hanteras. Intern kontroll inom bokföringen omformas, men försvinner inte. (Koivuranta, 2023).

Bokföringsbyråer inom Norden förbereder sig på att producera nya tjänster som marknaden har behov av. Bokföringsbyråer föredrar kunskap inom branschen och förmågan att förstå kundernas behov. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 144) . En integrerad rapportering är mer användbar för små och medelstora företag eftersom de är mindre komplicerade. På nationell och internationell nivå kommer det att behövas nya metoder och nyckeltal för att mäta framsteg utanför ekonomiska tal, som naturkapital och välbefinnande. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 144).

Idag förväntas det av bokföringsbyråer att de ska vara affärsrådgivare, också i frågor som har med företagens hållbarhet att göra. Brist på självförtroende är något som hindrar dem som jobbar på bokföringsbyråer att fungera som rådgivare. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 145).

Utan kompetens specifikt inom hållbarhetsfrågor kan bokföringsbyråer inte vara den bästa rådgivaren för kunderna. För att kunna bli bättre behövs praktiska verktyg och utbildning. Bokföringsbyråer borde samarbeta med lokala experter inom hållbarhet för att få tillgång till trovärdiga data och kunskap (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 146).

4.2 Små och medelstora företag i bokföringsbranschen

Chefer i små och medelstora företag har en benägenhet att ha mer frihet i beslutsfattande än chefer i större företag. Detta ger en känsla av ökad motivation, också när det gäller

miljömässigt engagemang. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 88). Dock har Džupina & Mišún, (2014); Williams & Schaefer, (2012) konstaterat enligt Nordic Accountant Federation (2021, s. 88) att man inte ska se små och medelstora företag som en homogen grupp eftersom de har olika egenskaper beroende på sektor, ägarstruktur, region, storlek. Nordic Accountant Federation (2021, s. 88) skriver att OECD, organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, har kommit fram till att små och medelstora företag är flexibla, vilket är bra när det kommer till förändring, som hållbarhetsfrågor, men när resurser inte finns, leder det sannolikt till att små och medelstora företag undviker investeringar i hållbarhetsfrågor eftersom lönsamheten är osäker. Forskning av Walt, 2008; Hörisch et al., 2014 visar att skillnaden mellan stora och små och medelstora företag är just tillgången till resurser som kapital, kunskap och tid. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 88).

Den interna motivationen spelar för den delen en stor roll. Den medför högre kvalité av icke-finansiell information. Intern motivation gör att företagen integrerar hållbarhetsinformationen i den dagliga verksamheten. Extern motivation kommer från kundernas krav och är till för byggandet av varumärket. Då används den icke-finansiella informationen för de externa syftena. För att få små och medelstora företag med i hållbarhetsomställningen, måste de få engageras i hållbarhetsfrågor. (Nordic Accountant Federation, 2021, s. 102)

5 Granskning av hållbarhetsrapport

Inom EU kommer hållbarhetsrapporter att granskas av en revisionsstandard som Europeiska kommissionen har godkänt. CEAOB, Committee of European Auditing Oversight Bodies, kommer att utveckla standarden som baserar sig på ISSA 5000. Detta sker i slutet av år 2026. (Suomen Tilintarkastajat, 2024).

ISSA 5000, International Standard on Sustainability Assurance 5000, är en internationell standard som är framlagd av IAASB, International Auditing and Assurance Standards Board. Den här standarden kan användas i granskningsuppdrag av både revisorer och andra granskare och är lämplig för företag oberoende av storlek och bransch. ISSA 5000 är flexibel och kan anpassas efter olika granskningskrav och behov. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, s. 6).

Granskningen omfattar flera steg. Det första är att acceptera granskningen, om vissa villkor uppfylls, som till exempel etiska krav och om kunskap om uppdraget är lämplig. Följande

steg är planering, där granskningsstrategin planeras. Sedan sker riskbedömningen och till slut sammanfattning och rapportering. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, ss. 51, 90, 106,164).

Det som gör granskning av hållbarhet utmanande är att hållbarhetsuppgifter kan innehålla både finansiell-och icke finansiell information. Den här informationen kan presenteras både kvalitativt och kvantitativt i olika format, som diagram, grafer, bilder eller text. Mycket av hållbarhetsinformationen kan bekräftas av interna uppgifter, vilket gör det svårt för revisorn att bekräfta detta med en extern part. Det kan vara att det inte finns samma noggrannhet om den kvalitativa informationen som kvantitativa informationen som företaget ger ut. Processen för att få fram relevant hållbarhetsinformation kan vara begränsad i företaget. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, s. 45).

Hållbarhetsfrågor mäts eller utvärderas mot kriterierna. Ämnen relaterar till miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. Faktorer inom dessa ämnen är konsekvensanalys, affärsmodell, möjligheter och risker, hantering av möjligheter och risker, ekonomisk påverkan av risker och möjligheter, riskhantering, styrning, nyckeltal, mål, intern kontroll och scenarioanalys. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, s. 20).

Upplysningar, information som finns i hållbarhetsrapporter som företaget ger ut, kan vara kvantitativa eller kvalitativa eller både och, kan vara i olika format eller till och med i en separat hållbarhetsrapport. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, s. 21).

De egenskaperna ska uppfyllas är relevans, trogen återgivning – fullständig, felfri och neutral information, jämförbarhet, verifierbarhet och förståelighet. (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025, s. 113).

6 Implementering av hållbarhetsprocesser i företag

För att kunna börja med hållbarhetsarbetet är det viktigt att definiera vad hållbarhet betyder för företaget. En vision berättar det som företaget strävar till i framtiden. Vision inom hållbarhet visar hur ett helt hållbart företag skulle kunna se ut ur ekonomisk-, social- och miljömässigt perspektiv. (Hitchcock & Willard, 2008, s. 45).

Företaget kan börja med att göra en SWOT-analys. SWOT-analys är en del av strategisk planering och hjälper att identifiera resurser och risker. Analysen fokuserar på interna styrkor och svagheter samt externa möjligheter och hot. Dessa ska ha en anknytning till

hållbarhetsarbetet. Vanligtvis vill styrkorna utnyttjas, svagheterna korrigeras, möjligheterna investeras i och riskerna hanteras. En strategi kan utvecklas efter att ha identifierat dessa. (Hitchcock & Willard, 2008, s. 45).

Företaget ska utgå ifrån något ramverk, till exempel GRI, när hållbarhetsarbetet planeras. Med hjälp av ramverket säkerställs kvalitén i hållbarheten. Fokus ska läggas på de tre perspektiven inom ESG: miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. (Hitchcock & Willard, 2008, s. 45).

Efter definition av vision samt SWOT analysen, ska målen fastställas. Målsättningarna ska mätas eftersom det som inte mäts har en tendens att bli ogjort. (Hitchcock & Willard, 2008, s. 66).

Hitchcock & Willard (2008, s. 84), rekommenderar tio steg för att implementera hållbarhetsprocessen i företag:

1. Bilda en styrgrupp.
2. Utbilda er själva om ramverk och hållbarhet
3. Undersök affärsnyttan med hållbarhetsarbete
4. Gör en plan med mätetal och prioriteringar
5. Utforma en rapport
6. Samla in information om olika alternativ
7. Implementera idéer och följ upp resultaten
8. Genomför en utvärdering
9. Rapportera till intressenter
10. Fördjupa kompetensen

Dessa steg kan utöver detta tillämpas i andra situationer där processer implementeras i företag.

7 Metod

För att undersöka hur tillämpning av hållbarhetsrapportering sker i bokföringsbyråer har benchmarking valts som metod. Hållbarhetsrapporter från tre olika bokföringsbyråer har analyserats och jämförts med varandra.

Benchmarking är ett verktyg som är till hjälp för företag som vill förbättra processerna inom företaget. Benchmarking används för att identifiera de bästa tillvägagångssätten och målsättningarna för företaget. Företaget måste definiera sina mål och fundera på varför benchmarkingen utförs och vilken process de vill att ska förbättras. (G.Patterson, 1996, ss. 4-9). Det finns olika typer av benchmarking. Intern benchmarking är att jämföra processer inom det egna företaget, konkurrensinriktad benchmarking är att jämföra mot konkurrenter medan funktionsinriktad benchmarking är att jämföra företagets processer med liknande processer i en annan bransch. (G.Patterson, 1996, ss. 31-36).

Den konkurrensinriktade benchmarkingen har valts som metod i detta arbete eftersom det går snabbt att göra och det kan utföras med tillgänglig offentlig information. Konkurrensinriktad benchmarking kan genomföras från ett externt perspektiv (G.Patterson, 1996, s. 32).

En benchmarking kan utföras med hjälp av PDCA cykeln – plan, do, check, act. Planera: skapa handlingsplan för benchmarkingen som innehåller mål och framgångsfaktorer. Utför: samla in benchmarkingdata. Utvärdera: jämför egna processen med andras arbete. Agera: välj den processen som ger intryck av att fungera bäst och anpassa det till företaget. I ett senare skede ska processen utvärderas. (G.Patterson, 1996, ss. 55-60).

I det här examensarbetet har benchmarking använts för att kartlägga hållbarhetsrapporteringen samt få kunskap om hur det kan anpassas till mindre bokföringsbyråer. Med hjälp av analys om rapporternas innehåll, struktur, koppling till ESG och standarder, har det varit möjligt att hitta det som är gemensamt men även skillnaderna i rapporteringen. Resultaten från benchmarkingen har anpassats till små bokföringsbyråer och blev grunden till hur de kan börja utveckla sin hållbarhetsplan. PDCA cykeln har utförts till en viss del i undersökningen. Plan och Do är genomförda i examensarbetet, medan de följande stegen, Check och Act är till för företaget att implementera i framtiden. Plan: har gjorts genom kartläggning av mål, struktur och behov. Do: har delvis utförts med tanke på att en vägledande checklista har skapats för hur bokföringsbyrån kan implementera hållbarhetsarbete, men självaste implementeringen sker inte i detta skede. Check: företaget

genomför praktisk utvärdering enligt riktlinjer från den vägledande checklistan och Act: efter att hållbarhetsrapporteringen har påbörjats kan processen utvärderas.

8 Resultatredovisning

Benchmarkingen omfattade tre företag: Greenstep 2023, Azets 2022-2023 och Accountor 2023. Syftet med benchmarkingen var att jämföra hållbarhetsrapporteringen i dessa företag och identifiera de bästa tillvägagångssätten för hållbarhetsrapportering.

Totalt 18 ämnen inom fyra olika områden undersöktes. Områdena var *rapportering, miljö, socialt ansvar* och *bolagsstyrning. Rapportering* behandlade SDG, standarder och ramverk och dubbel väsentlighet. *Miljö* behandlade GHG, nollutsläpp och digitala tjänster. Kategorin inom *socialt ansvar* behandlade ämnen som kompetensutveckling, löner, sjukfrånvaro, anställdas nöjdhet, samhällsengagemang, kundnöjdhet och annat relevant. B*olagsstyrning* behandlade riskhantering, extern granskning och code of conduct. Uppgifterna samlades in från företagens hållbarhetsrapport. Dessa uppgifter finns i bilaga 1.

8.1 Greenstep

Greenstep grundades 2010 som ett familjeföretag. Greenstep är verksam i Finland, Sverige, Norge och Estland. År 2024 arbetade över 700 personer på företaget. Tjänsterna de erbjuder består bland annat av skatte- och juridiktjänster, redovisning- och lönetjänster, BI och analys, affärsutveckling och HR tjänster. När det kommer till hållbarhetsarbetet lyfter Greenstep fram fokusområden som hälsosam arbetsgemenskap, kompetensutveckling, hållbar styrning och finansiering samt hållbara miljömässiga val.

Greenstep nämner att de följer mål 3, 4, 8, 13, 14 och 15 av de globala målen för hållbar utveckling. Dessa är god hälsa och välbefinnande, god utbildning, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, bekämpande av klimatförändringarna, hav och marina resurser samt ekosystem och biologisk mångfald. Enligt dem är dessa mål de mest relevanta ur företagets utvecklingsperspektiv. Ramverk och standarder som följs är ISO27001 för informationssäkerheten, GRI inom rapportering samt förberedande arbete för CSRD. De följer inte dubbel väsentlighet i rapporteringen, men målet är att göra det från och med år 2025.

Inom miljön redogör Greenstep att de följer GHG scope 1-3 när det gäller till exempel användning av elektricitet, produkter, resande och avfall. Målet med GHG är 100 % förnybar

energi. De räknar upp olika sätt de kan minska på utsläppen, detta genom grön el och att öka noggrannheten i beräkning av avfall. För digitala tjänsternas del har de en BI book som analysverktyg och de har utvecklat molnbaserad ERP, som kan beräkna koldioxidavtryck.

När det kommer till kategorin socialt ansvar, ordnar Greenstep kurser och utbildningar för kompetensutvecklingen, både som evenemang och självstudier. Anställda har möjlighet till prestationsbaserade bonusar på lönen baserat på prestation samt individuella mål. År 2023 delades dessutom ut en extra resultatbonus ”Together bonus” som baserades på 10 % av Greensteps rörelseresultat. Greenstep poängterar att det inte finns diskriminering på arbetsplatsen. De anställda har fått svara på enkät om jämställdhet och resultatet visade 3,9/4 och det finns information om könsfördelningen. De rapporterar sjukfrånvaro, men i samband med det en aktiv livsstil. Personal har fått donera till välgörenhet baserat på cyklade kilometrar och antalet steg. Anställdas engagemang och lojalitet mäts med hjälp av eNPS – Employee Net Promoter Score, och resultatet var 69. Till Greensteps intressenter hör leverantörer, personal, revisionsbyråer och kunder. De nämner utöver detta miljön som deras intressent, eftersom de anser att klimatförändring och hållbarhet är kritiskt för näringslivet. Enkät om kundnöjdhet besvaras två gånger per år, med en skala mellan 1–4, resultatet var 3,4, 89 procent av kunderna är nöjda. Annat som faller inom kategorin för socialt ansvar är olika evenemang för personalen, teambuilding, som kräftskiva och andra kulturella tillställningar.

Inom styrning lyfter Greenstep fram Iso27001 certifieringen. De har satsat på att utveckla informationssäkerheten. Ledningssystemet baseras på ISo27001 standarden och infördes hösten 2023. Detta är en del av riskhanteringen. För att få certifieringen krävdes extern granskning. Annat inom bolagsstyrning är uppförandekoden med en visselblåsarkanal där anställda kan rapportera problem. Kanalen hanteras av utomstående parter.

Greenstep deltar i samhällsengagemang genom deras ickevinstdrivande företag inom städservice, Carestep Oy, som investerar i de anställdas kompetensutveckling med hjälp av rådgivning och utbildning.

8.2 Azets

Azets har kontor i åtta länder med 8200 anställda. De är en rådgivnings- och konsultkoncern. De har en ESG strategi, men vill utvecklas ännu mer inom hållbarhetsfrågor och förbereder sig för CSRD rapportering.

Inom kategorin för miljön har de nämnt GHG, scope 1-3. Deras mål är att minska på Scope 1-2 utsläppen med 50 % fram till år 2032 och målet med Scope 3 är att 67 % av leverantörerna ska möta SBTi – Science Based Targets Initiative år 2027. Azets mål är nollutsläpp år 2050. De har digitala tjänster inom redovisning, marknadsföring och affärstjänster. De nämner inte i rapporten om specifika mål inom globala utvecklingen.

Området socialt ansvar nämner Azets om feedback och lärande i samband med plattformen ”Azets Reach” som är en utbildningsplattform. Gällande löner och bonus har de nämnt att de ger ”ersättning och befordran”. Azets poängterar att de erbjuder en kurs till sina anställda om jämställdhet. Azets skriver ingenting om sjukfrånvaro och gällande de anställdas engagemang nämner de att de anställda är engagerade. Azets nämner inte specifikt intressenter och kundnöjdhet. Annat inom socialt ansvar som de uppger är att säkerställa karriär inom företaget och vara en attraktiv organisation där de anställda vill stanna kvar.

Till bolagsstyrning räknar Azets upp riskhanteringen i form av hantering av bedrägeri, antikorruption och cyberssäkerhet genom deras ”Anti Bribery and Corruption Program”. Azets nämner ingenting om extern granskning. De har förbättrat Code of conduct, uppförandekoden, för leverantörer.

Azets deltar i samhällsengagemang genom ”Azets 4 kids”, vilket är ett CSR program som stödjer barn och har både små och stora initiativ.

8.3 Accountor

Accountor har verksamhet i Finland, Sverige, Norge, Danmark, Ukraina och Nederländerna, med totalt 1800 anställda år 2023. De erbjuder tjänster inom ekonomi- och HR. Deras hållbarhetsarbete gjorde framsteg år 2023.

Accountor berättar att de följer mål 4, 8, 10 och 16 av FN:s globala mål, det vill säga god utbildning, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, minskad ojämlikhet och fredliga och inkluderande samhällen. De rapporterar hållbarhet enligt GRI standarden och år 2023 har de genomfört en dubbel väsentlighetsbedömning och planerar att utveckla bedömningen för att år 2024 uppfylla CSRD rapporteringens krav. Nu består väsentlighetsbedömningen av en matris och en tabell. I tabellen har de beaktat klimatförändringar, arbetskraften, konsumenter, slutanvändare och uppförandekod. De har nämnt vilket ämne det gäller inom Accountor, konsekventiella möjligheter och risker samt finansiella möjligheter och risker.

Inom området för miljön rapporterar de GHG:s alla områden. De ska utvidga scope 3 till att gälla flera tjänster som just nu saknas i beräkningen. Accountor nämner inte nollutsläpp som mål. Inom digitala tjänster har de digitalisering av inköpsfakturor, HR- och arkivprocesser.

Området socialt ansvar konstaterar Accountor att de har kompetensutveckling i forma av kurser och utbildningar i medeltal 19 timmar per anställd. De följer kollektivavtal och alla omfattas av en bonusplan som är baserat på den egna lönen. Anställda har möjlighet till både teambonus och individuell bonus. Accountor har information om jämställdhet i hållbarhetsrapporten, bland annat om könsfördelning, typ av arbetskontrakt, löner och föräldraledigheter. De rapporterar om sjukfrånvaro, olyckor på arbetsplatsen, och om förebyggande arbete som till exempel brandövningar. De anställda har fått svara på enkät om engagemang och 71 % vill fortsätta arbeta hos Accountor i framtiden. Deras eNPS resultat var -4. Accountor nämner kundfokus och samarbete. De gör en kundundersökning en gång per år. Accountor inkluderar intressenterna i hållbarhetsrapporteringen. De har identifierat väsentliga möjligheter och risker för intressenterna.

Annat inom socialt ansvar är deras ”People first” tankesättet, Accountor fokuserar på människan och vill behålla personalen med hjälp av inre motivation.

För bolagsstyrningens del har Accountor en RiskCompliance kommitté, RCC, och deras uppförandekod, code of conduct, ger riktlinjer för riskhantering som identifieras inom RCC. För bolagsstyrningen är dataskydd och informationssäkerhet ett av fokusområden. Extern granskning har skett eftersom de har fått EcoVadis – ett verktyg för leverantörsbedömning, medalj i silver för tydliga framsteg inom hållbarhet. De är nu inom topp 20 % av de företagen som är rankade inom EcoVadis och målet är att vara bland de 15 % bästa.

Accountor deltar i samhällsengagemang genom att donera pengar via Röda Korset och år 2023 donerades 50 000 € till Ukraina.

9 Resultatanalys

För att kunna analysera hållbarhetsrapporterna av dessa företag, har olika fokusområden valts ut. Dessa baserar sig på ESG-kategorierna: *miljö, socialt ansvar* och *bolagsstyrning*. *Rapportering* har lagts till som ett område som innehåller mer om hållbarhetsrapportering.

Sammanfattning av analysen presenteras nedan i figur 5. Figuren visar fokusområden tillsammans med korta kommentarer. Den gröna färgen betyder att ämnet tas upp i respektive

rapport, det röda att det inte behandlas och det gula att det har nämnts i rapporten men informationen är knapp.

Område	Ämne	Greenstep	Azets	Accountor	Kommentar
Rapportering	SDG				Greenstep har 6 mål, Accountor 4
Rapportering	Standard/ramverk				Alla förbereder sig för CSRD, Greenstep och Accountor beskriver deras nuvarande rapporteringsstandard
Rapportering	Dubbel väsentlighet				Greenstep ska påbörja år 2024, Azets nämner att de ska göra det, men inte när
Miljö	GHG (Scope 1-3)				Alla rapporterar
Miljö	Nollutsläpp				Azets mål år 2050 med hjälp av SBTi, Greenstep och Accountor berättar att de ska minska på utsläppen
Miljö	Digitala tjänster				Alla rapporterar
Socialt ansvar	Kompetensutveckling				Består av kurser och utbildningar. Azets nämner att de har en utbildningsplattform
Socialt ansvar	Löner, bonus				Azets saknar beskrivning av lönesystem/bonusar, de har bara nämnt ersättning
Socialt ansvar	Jämställdhet				Greenstep och Accountor rapporterar statistik, Azets att de har en kurs om jämställdhet till de anställda
Socialt ansvar	Sjukfrånvaro och olyckor				Greenstep uppmuntrar till aktiv livsstil. Accountor nämner om förebyggande arbete
Socialt ansvar	Anställdas engagemang				Azets uppger att "anställda är engagerade", men inte hur det har kommit till det resultatet
Socialt ansvar	Samhällsengagemang				CareStep, Azets 4 kids och välgörenhet via Röda Korset
Socialt ansvar	Intressenter				Greenstep rapporterar "miljön" som en av deras intressenter
Socialt ansvar	Annat				Greenstep:evenemang, Azets och Accountor vill behålla sin personal
Socialt ansvar	Kundnöjdhet				Greenstep: två gånger per år. Accountor: nämner kundfokus
Bolagsstyrning	Riskhantering				Greenstep: Iso27001, Azets: Anti Bribery and Corruption program, Accountor: RiskCompliance kommitté
Bolagsstyrning	Extern granskning				Greenstep för att få Iso27001 certifiering, Accountor för att få Ecovadis silvermedalj
Bolagsstyrning	Code of conduct				Azets rapporterar om hur de utvecklat uppförandekoden för leverantörer, men inget om anställda

Ja
Delvis (om det har nämnts, men inte hur/knappt med information)
Nej

Figur 3 sammanfattning av analysen (Guseff, 2025)

9.1 Rapportering

Inom området rapportering analyserades globala målen för hållbar utveckling, standarder och ramverk och dubbel väsentlighet. *Globala målen för hållbar utveckling* finns med i Greensteps och Accountors rapportering. Greenstep har med 6 av målen, medan Accountor har 4. De båda har mål 4, god utbildning, och mål 8, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, men resten av målen skiljer sig åt. Dessutom kommer de globala målen genomgripande fram hos Accountor eftersom de i deras bilaga med GRI index har en egen kolumn för SDG vid varje rad. Azets nämner inte de globala målen. På basen av det här kan konstateras att Accountor har den mest omfattande rapporteringen kring de globala målen för hållbar utveckling, trots att de har färre mål än Greenstep.

Gällande *standarder och ramverk* förbereder sig alla tre för framtida rapportering med CSRD-direktivet. Greenstep och Accountor rapporterar enligt GRI och Greenstep har dessutom Iso27001 certifiering, standard för informationssäkerhet. Då deras hållbarhetsrapporter publicerades var förväntningarna att CSRD-direktivet skulle börja gälla för dem från och med år 2025, och därför är det naturligt att de har börjat förbereda sig för rapporteringen. Både Greenstep och Accountor tillämpar GRI-standarden. Accountor redogör enligt GRI 2 – om styrning och politik, samt GRI 3 - om hur intressenter har varit delaktiga. De går in på ämnesstandarder, som till exempel GRI 305 utsläpp och GRI 401 arbetsvillkor. De har därmed en struktur som GRI-standarden kräver. Accountor hänvisar även till ESRS, dock endast till en viss del. GRI direktivet är grunden till CSRD och eftersom

Greenstep och Accountor tillämpar GRI, visar det att deras hållbarhetsrapportering redan uppfyller flera av de krav som CSRD ställer.

Greenstep nämner att de förbereder sig för *dubbel väsentlighetsbedömning* och ska börja med det från och med 2024. Det samma gäller Azets, men skillnaden är att de inte berättar när de ska börja med bedömningen. Accountor har en utförlig dubbel väsentlighetsanalys med bland annat sin väsentlighetsmatris och tabell. Detta visar att de har analyserat riskerna och möjligheterna och förstår båda riktningarna i hållbarhetsperspektivet, in-ut och ut-in. Deras arbete med väsentlighetsanalysen stämmer överens med CSRD- direktivet och GRI 3. De berättar om att de fortfarande ska utveckla väsentlighetsanalysen.

9.2 Miljö

Inom miljön analyserades GHG, nollutsläpp och digitala tjänster. Alla rapporterar *GHG, Greenhouse Gas Protocol*, omfattande och noggrant om varje scope 1-3 kategori och har uppsatta mål att minska utsläppen. Att redogöra för scope 1-3 kategorierna visar att de är upplysta om sitt hållbarhetsarbete. Orsaken till att de rapporterar GHG och dessutom scope 3 – de indirekta utsläppen, kan vara med tanke på framtida CSRD rapporteringen, där företagen kräver underleverantörerna att uppvisa sitt hållbarhetsarbete. Hållbarhetsrapporterna var publicerade före nya Omnibus förslaget.

Azets har *nollutsläpp* som mål år 2050 medan Greenstep och Accountor berättar om hur mycket de ska minska på utsläppen. Azets ska nå nollutsläpp genom SBTi anpassade mål, detta sker med minskning av utsläppen inom scope 1-3. Med Azets nollutsläpps målen visar de att de har mätbara kvantitativa mål och också när målen ska vara nådda, 1-2 utsläppen med 50 % fram till år 2032 och målet med scope 3 är att 67 % minskning fram till år 2027. Det som saknas i deras mål är det konkreta åtgärderna, hur de ska kunna minska med 50 %, 90 % år 2050, respektive 67 %.

Vad gäller *digitala tjänster*, redogör samtliga för dem. Greenstep har utvecklat ett analysverktyg - BI Book, och ett molnbaserat ERP-system. ERP-systemet klarar av att räkna ut koldioxidavtryck. Azets uppger att de förutom digitaliserad redovisning, investerar i mjukvaruprogram i samband med digital marknadsföring. Accountors mål är att vara en förebild inom digitalisering och automatisering. Genom digitalisering av inköpsfakturor, HR och arkivprocesser minskar Accountor negativa inverkan på miljön. När företag har processer inom digitaliseringen, kan kvaliteten på data bli bättre och likaså data kring

hållbarhet vilket stärker rapporteringen och styrningen. Detta kan ses som något som främjar hållbarhetsarbetet.

9.3 Socialt ansvar

Kategorin inom socialt ansvar behandlade ämnen som kompetensutveckling, löner, sjukfrånvaro, anställdas nöjdhet, samhällsengagemang, kundnöjdhet, jämställdhet, intressenter och annat relevant. Angående den här kategorin finns det vissa skillnader mellan Greenstep, Azets och Accountor. *Kompetensutveckling* i form av kurser och utbildningar erbjuds av alla, även om det finns vissa nyansskillnader. Greenstep konstaterar att kompetensutveckling är integrerat i kulturen. De har fokuserat på informationssäkerhet och coachning och har deltagit i projekt. Azets nämner sin utbildningsplattform som de har för kompetensutveckling och att deras personalprocess består av lärande och utveckling. Accountor har erbjudit i medeltal 19 timmar utbildning inom service business sidan, medan de som är i ledarskapsposition har fått gå kurser i ledarskap och förvaltning. Både Greenstep och Accountor nämner exakta timmar, medan Azets inte gör det. Med tanke på mätbarhet är det bra om kompetensutveckling kan mätas, till exempel i timmar, evenemang eller antal kurser, då blir det mer konkret och lättare att ha framtida mål.

Vad gäller *löner och bonus* och presenterar både Greenstep och Accountor sina bonussystem. Greenstep har sin ”Together bonus” och en individuell prestationsbaserad bonus. Accountor har en bonusplan baserat på den egna lönen men samt teambonus och individuella bonusar. Greensteps ”together bonus” som baserades på företagets rörelseresultat kan tolkas som att det kollektiva resultatet uppskattas och kan påverka positivt samhörigheten. Däremot kan prestationsbaserade bonusarna öka konkurrensen inom företaget. Men eftersom en del kan drivas av yttre motivation, kan de prestationsbaserade bonusarna fungera. Azets har inte specificerat lönerna eller bonus, de har bara nämnt ”ersättning och befordran”.

Det samma gäller rapportering om *sjukfrånvaro*, Greenstep och Accountor redovisar för det men inte Azets. Båda fokuserar på det förebyggande arbetet, Accountor om förebyggande av olyckor, medan Greensteps sjukfrånvarorapportering är mest omfattande. I stället för att bara rapportera siffror i detta fall, ger de ut information om hur de anställda med hjälp av en aktiv livsstil i form av en hälsoutmaning med cyklade km eller antal steg, kan donera pengar till välgörenhet. Dessa välgörenhetsmål och summan finns med i hållbarhetsrapporten, år 2023 var det ca 3 000 euro som donerades, jämfört med år 2022 då det var en större summa,

4 800 euro. Det förebyggande arbetet visar att företaget bryr sig om välmående hos arbetstagarna.

Det som alla tre gör är informerar om *jämställdhet*. Azets erbjuder en kurs om jämställdhet som de anställda kan gå. Accountor och Greenstep rapporterar mer än jämställdhet mellan könen i form av könsindelningen: de lägger fram åldersfördelningen och rapporterar chefernas ålder och könsfördelning.

Greenstep och Accountor mäter de *anställdas engagemang* med eNPS, medan Azets säger att de anställda är engagerade, men inte hur de har mätt det. Greensteps eNPS med 69 är väldigt starkt, medan Accountors -4,2 är svagare än Greensteps, eftersom siffror över 0 anses vara bra. Accountor har konstaterat detta i rapporten, men tillade att 71 % av de anställda vill fortsätta jobba hos dem.

Utöver detta fokuserar Azets och Accountor på att behålla och attrahera personalen. Greenstep ordnar teambuildning med olika evenemang, som till exempel kräftskiva. När vi ser på eNPS kan en slutsats dras att Greensteps satsningar ger ett intryck av att fungera med att behålla personalen.

Kundnöjdheten mäts bäst av Greenstep. Det görs två gånger per år och 89,5 % av kunderna är nöjda. Att de följer upp kundnöjdheten två gånger per år tyder på att vill ha en stark relation till kunderna. De har då möjlighet att oftare utveckla sig baserat på feedback. Azets mäter inte alls kundnöjdheten, däremot har Accountor mycket kundfokus och samarbete med kundundersökningar varje år, men de har inte rapporterat svaren från undersökningarna.

Azets nämner inte *intressenter* alls, vilket betyder att de inte skapar en relation utåt. Accountor har en strukturerad rapportering kring intressenterna och refererar till GRI indexet, sektor 5 intressenternas engagemang. Den starkaste rapportering kring intressenterna när det gäller hållbarhetsperspektivet är Greenstep. De har listat ”miljön” som en av deras intressenter. Detta betyder att Greenstep tänker på hållbarhet ur ett komplexare perspektiv och tar till beaktande CSR med sitt samhällsansvar för ekosystem.

Annat som hör till sociala ansvaret är *samhällsengagemang*. Azets CSR-program för barn har ett specifikt fokus och eftersom dit hör stora och små initiativ, kan det ses som att de har valt att verka både lokalt och globalt. Greensteps Carestep, det icke vinstdrivande företaget, kan kopplas ihop med samhällsansvar som definieras inom CSR. De har valt att agera på ett sätt som främjar samhället och inkluderar omgivningen. Accountor finansiella stöd i form av doneringar till välgörenhet är en positiv sak, men visar på lägre engagemang.

9.4 Bolagsstyrning

Bolagsstyrningen behandlade riskhantering, extern granskning och code of conduct. *Riskhantering* har implementerats av alla företag. Greenstep har ISO27001 certifiering vilket har fåtts efter en extern granskning. Denna certifiering visar att de uppfyller standarden för informationssäkerhet. Azets fokuserar på riskhanteringen genom sin egen kontroll. Accountor refererar sin riskhantering till GRI och ESRS vilket visar att de fokuserar på kraven som hållbarhetsrapporteringen ställer.

Accountor och Greenstep har använt sig av *extern granskning*, men inom olika områden: Greenstep inom informationssäkerhet och Accountor inom leverantörskedjan. Den externa granskningen stärker trovärdigheten i hållbarhetsrapporteringen. Azets har inte granskats av en extern part.

Greenstep, Azets och Accountor har *Code of conduct*. Azets tar dock upp endast code of conduct när det gäller leverantörer. Accountor utbildar sina nyanställda om Code of Conduct. De har därtill hänvisat code of conduct i deras GRI index och refererat till FN:s Global Compact. Greenstep berättar att de följer lagen och egna principer. Både Accountor och Greenstep har en visselblåsarkanal, vilket tyder på att Code of Conduct tillämpas i praktiken.

9.5 Helhetsbedömning av hållbarhetsrapporterna

I tabellen på sidan 30 (figur 6) har varje ämne poängsatts. Maxpoäng för alla områden totalt är 54 poäng. För varje del har företagens rapportering rangordnats och ingen har kunnat få samma poäng inom området. Om två företag har haft ett ämne som de inte har behandlat i sin helhet i rapporten, har den som nämnt det tydligare fått högre poäng.

Område	Ämne	Greenstep	Azets	Accountor
Rapportering	SDG	2	1	3
Rapportering	Standard/ramverk	2	1	3
Rapportering	Dubbel väsentlighet	2	1	3
Miljö	GHG (Scope 1-3)	2	1	3
Miljö	Nollutsläpp	2	3	1
Miljö	Digitala tjänster	3	1	2
Socialt ansvar	Kompetensutveckling	2	1	3
Socialt ansvar	Löner, bonus	3	1	2
Socialt ansvar	Jämställdhet	2	1	3
Socialt ansvar	Sjukfrånvaro och olyckor	3	1	2
Socialt ansvar	Anställdas engagemang	3	1	2
Socialt ansvar	Samhällsengagemang	3	2	1
Socialt ansvar	Annat	3	1	2
Socialt ansvar	Intressenter	3	1	2
Socialt ansvar	Kundnöjdhet	3	1	2
Bolagsstyrning	Riskhantering	3	1	2
Bolagsstyrning	Extern granskning	3	1	2
Bolagsstyrning	Code of conduct	2	1	3
POÄNG max 54		**46**	**21**	**41**

Figur 4 Poängsättning (Guseff, 2025)

Från poängsättningen kan utläsas att strukturen kring rapportering och bäst förberedd för CSRD med sina standarder, SDG och dubbel väsentlighet är Accountor. Kring hållbarhetsfrågor har Greenstep den starkaste rapporteringen. Eftersom hållbarhetsfrågorna var i fokus, är det Greenstep som får den högsta totala poängen, medan Accountor ligger några poäng efter.

Likheter mellan alla är att de förbereder sig för CSRD. Azets har mest kvar att utveckla inför en CSRD rapportering. De har ambitioner men saknar det konkreta arbetet och mätbarhet. Azets skriver att de fokuserar på data och mätbarhet i stället för åsikter för att minska på fördomar – men detta kommer inte fram. Samma mönster uppkommer i de flesta kategorierna, att Accountor och Greenstep gör det mätbart och eftersom Azets inte rapporterar enligt mätbarhet, blir deras rapportering svag i jämförelse med Accountor och Greenstep och därför har de fått låga totala poäng.

Det som alla rapporterar om är digitala tjänster, kompetensutveckling, GHG, samhällsengagemang och riskhantering.

10 Utveckling av hållbarhetsplan

Baserat på benchmarking av företagen Greenstep, Azets och Accountor har en vägledande checklista för hållbarhetsplan framställts. Analysen lyfte fram flera nyckelfaktorer som kan

hjälpa bokföringsbyråer i sitt hållbarhetsarbete. För att utveckla en relevant hållbarhetsplan är det viktigt att ha en förståelse för kraven som hållbarhetsrapportering medför.

En bokföringsbyrå behöver kartlägga om de omfattas av CSRD eller om de ska omfattas av det i framtiden. Om de inte berörs av det i framtiden, kan de ändå välja att införa en frivillig hållbarhetsrapportering, exempelvis NSRS. Syftet med hållbarhetsrapporteringen är att förstå, och därmed kunna förbättra interna processer, men även möta externa förväntningar som samhället och intressenterna ställer. Därför behöver intressenterna identifieras.

Genomförande av en väsentlighetsanalys hjälper med att identifiera risker och möjligheter som företaget har internt och externt. Vad företaget väljer att rapportera om kan struktureras med hjälp av ESG -miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning.

Nästa steg är att definiera innehållet och målen i planen. Vilka mätbara mål ska sättas inom, till exempel eNPS, Scope 1-3 eller kompetensutveckling? Hur ska framstegen följas upp? Exempel på områden som kan inkluderas i ESG kategorierna är digitalisering, GHG-utsläpp, bonusmodeller och visselblåsarsystem.

Efter detta kan utformningen av rapporteringen ske. Vilken standard, ramverk och struktur ska det vara på rapporten? Enligt benchmarkingen är GRI-standarden i kombination med CSRD en lämplig struktur. Rapporten bör beskriva företagets värderingar och hur hållbarhetsarbetet har tillämpats inom företaget. För att öka trovärdigheten kan en extern granskning utföras för att få certifieringar.

Sista delen för utvecklingen av planen är att implementera den och följa upp regelbundet, till exempel kvartalsvis. Kommunikation om hållbarheten internt och externt till intressenter är viktig för att engagera alla. Genom kommunikation och utvärdering kan hållbarhetsplanen justeras.

11 Vägledande checklista för hållbarhetsarbete

Det föregående kapitlet behandlade hur utvecklingen av en hållbarhetsplanen sett ut baserat på benchmarkingresultat och relevant teori. I det här kapitlet presenteras den färdiga slutprodukten. Checklistan innehåller struktur för implementering av hållbarhetsrapportering.

Vägledande checklista för hållbarhetsarbete i små bokföringsbyråer

Denna checklista hjälper små bokföringsbyråer att strukturera sitt hållbarhetsarbete enligt ESG – miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. Börja med förberedelse och analys. Gå därefter vidare med de olika områden inom ESG. Sista stegen är att implementera och följa upp planen.

Förberedelse och analys

Företaget har identifierat om de omfattas av rapporteringskrav

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har valt en relevant rapporteringsstandard, till exempel CSRD eller annan frivillig rapportering

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har genomfört en väsentlighetsanalys och identifierat hållbarhetsfrågor som är mest relevanta samt analyserat risker och möjligheter (SWOT analys)

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har identifierat och kartlagt intressenter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Miljö E-Environmental

Företaget har identifierat direkta och indirekta miljöpåverkan, som energianvändning och utsläpp

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har formulerat konkreta mål för att minska miljöpåverkan

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har genomfört praktiska steg för att nå miljömålen, till exempel användning av förnybar energi

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har mätt och rapporterat framstegen regelbundet

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Socialt ansvar S-Social

Företaget har säkerställt en hälsosam arbetsmiljö för anställda

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har främjat en inkluderande arbetsplats

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har erbjudit kompetensutveckling i form av utbildning och utvecklingsmöjligheter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har varit engagerade i samhället

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har en öppen kommunikation till intressenter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Bolagsstyrning G-Governance

Företaget har utvecklat en uppförandekod

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har identifierat risker relaterade till hållbarhet

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Implementering och uppföljning

☐ Utveckla en hållbarhetsplan: sammanställ mål, åtgärder och tidtabell

☐ Informera intressenter om planen

☐ Följ upp planen regelbundet: utvärdera mot målen kvartalsvis och justera vid behov

☐ Utför extern granskning för att öka hållbarhetsarbetets trovärdighet

Den färdiga checklistan fungerar som ett första steg för små företag att börja arbeta strukturerat med hållbarhetsrapportering.

Checklistan för hållbarhetsarbetet finns utöver detta i bilaga 2.

12 Kritisk granskning

Silverman (1997), lyfter fram (enligt Kananen, 2015, s.343) att tillförlitligheten undersöks med hjälp av reliabilitet och validitet. Reliabilitet avser trovärdigheten, det vill säga om studien upprepas, blir resultatet det samma. Validitet innebär att de rätta sakerna har undersökts. Arbetets tillförlitlighet granskas genom att se om rätta beslut har fattats under processens gång och att besluten är motiverade.

Metoden benchmarking ansågs vara relevant för att kunna analysera hur bokföringsbyråer tillämpar hållbarhetsrapportering. Jämförelse av företagen har gjorts korrekt och inte på ett missvisande sätt. För att få tillgång till offentligt tillgängliga rapporter, har stora bokföringsbyråer valts. I bilaga 1 finns hänvisningar till rapporterna, varifrån informationen har tagits. För att säkerställa objektiviteten har områden som jämförts varit kopplade till kriterier inom ESG och andra standarder som GRI och ESRS. Tolkningarna har gjorts utifrån

rapporterna. Benchmarking har gett ett teoretiskt svar utifrån analysen och trovärdigheten är god.

Det som skulle ha ökat validiteten i arbetet är intervjuer med personer inom hållbarhetsgranskning. Nu baseras studien på det skriftliga materialet. Rapporterna kan färgas av företagens beskrivningar. Om intervjuer skulle ha gjorts med experter kunde undersökningen ha gett en konkret bild av hur rapportering tillämpas i verkligheten.

Det som varit en utmaning är litteraturgenomgången eftersom vad som är aktuellt inom hållbarhet förändras snabbt. Dock har källornas pålitlighet granskats innan användning. Teoridelen bygger på bekräftade standarder och ramverk samt på material från ledande organisationer inom hållbarhetsredovisning.

Arbetets syfte ledde till att hållbarhetsrapporteringen sågs ur ett positivt perspektiv för företagens del. Men trots detta har också kritiken mot hållbarhetsrapportering nämnts eftersom det nya förslaget av Europeiska kommissionen kring hållbarhetsrapporteringen uppkom mitt under skrivprocessen.

I samband med arbetet uppstod frågor som kan fungera som grund för fortsatta studier. Dessa är: hur kommer Omnibus - förslaget att påverka företagens hållbarhetsarbete? Kommer företag att fortsätta rapportera hållbarhet även när det inte är obligatoriskt för dem? Hur påverkas leverantörskedjorna av rapporteringskraven? Vilken roll har EU i förhållande till företagens eget ansvar? Likaså frågor kring konkurrensfördelar och komplexiteten i standarderna kunde forskas inom.

13 Avslutande diskussion

Syftet med examensarbetet var att undersöka hur hållbarhetsrapportering tillämpas i bokföringsbranschen och utveckla en bokföringsbyrås hållbarhetsplan. Studien bidrar till förståelsen av hur hållbarhetsrapportering kan tillämpas inom bokföringsbranschen. Den hållbarhetsplan som tagits fram erbjuder ett konkret verktyg för att strukturera arbetet och göra det mer meningsfullt.

Resultaten visar att rapporteringen varierar, men det finns gemensamma områden som anses vara relevant, till exempel riskhantering, kompetensutveckling och samhällsengagemang. Detta visar att genom att fokusera på de centrala ESG-områden kommer företagen långt med sin hållbarhetsrapportering.

Det som var överraskande var hur digitalisering i hållbarhetsarbetet nästan endast lyfts fram som något positivt medan den kritiska granskningen av digitaliseringens egna klimatavtryck saknades. Det var oväntat att alla tre företag rapporterade om GHG- utsläpp trots att branschen inte förknippas med stor miljöpåverkan.

En begränsning i studien är att analysen inte har kompletterats med intervjuer. Om det hade funnits en möjlighet att intervjua experter inom hållbarhet, kunde den praktiska tillämpningen ha kommit fram bättre samt hur granskningen sker i praktiken.

En reflektion som uppkom under arbetets gång var att hållbarhetsrapportering riskerar att uppfattas som ett krav i stället för en möjlighet, speciellt om den inte kopplas till företagets värderingar. Arbete med tydliga målsättningar och nyckeltal kan öka ansvarstagandet.

Det som samhället anser att är nödvändiga minimikrav på företag kan regleras med hjälp av lagstiftning. Men ansvarsfullt företagande handlar om att frivilligt ta ställning till sociala, miljömässiga och styrningsrelaterade frågor. Företag förväntas själva formulera synen på hållbarhet utifrån egna värderingar och resurser. Det här sker i samarbete med intressenter. Medarbetarna förväntar sig att arbetsgivare tar sitt ansvar samtidigt som leverantörer och börsbolag kan kräva hållbarhet i sina avtal. Att små företag fortsätter rapportera hållbarhet, även frivilligt, kan vara en investering i varumärke och trovärdigheten. Företag som dokumenterar sitt arbete genom att följa upp sina mål stärker den interna styrningen och får en helhetssyn över möjligheter och risker i företaget.

Sammanfattningsvis visar examensarbetet att hållbarhetsrapportering är meningsfull för små bokföringsbyråer om arbetet kopplas till företagets värderingar och när rapporteringen struktureras med relevanta områden utifrån ESG och med hjälp av tydliga mål. Genom hållbarhetsrapporteringen kan företaget uttrycka sitt ansvarstagande och förmedla företagets värdegrund till intressenter. Här kan den vägledande checklistan fungera som ett konkret verktyg för företag som vill börja rapportera hållbarhet.

Källförteckning

Accountor Service Business. (2024). *Sustainability Report 2023.* Hämtat från https://www.accountor.com/sites/default/files/2024-04/Accountor%20Sustainability%20Report%202023%20-%20Service%20Business.pdf

Azets Group. (2024). *Delivering Our ESG ambition* . Hämtat från https://www.azets.fi/siteassets/materiaalit/azets---delivering-our-esg-ambition.pdf

Bokföringslag 1336/1997. (1997). Retrieved 2 9, 2025, from https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336#L7P9

Borglund, T., De Geer, H., Sweet, S., Forestenson, M., Grafström, M., Lerpold, L., . . . Windell, K. (2021). *CSR och hållbart företagande* (Tredje uppl.). Stockholm: Sanoma Utbildning AB.

Deloitte. (2023). *Din Guide till ESRS.* Deloitte AB. Hämtat från https://www.deloitte.com/se/sv/services/audit/perspectives/din-guide-till-esrs-augusti-2023.html den 25 1 2024

Europeiska komissionen. (b). *EU taxonomy for sustainable activities*. Hämtat från https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en den 2 2 2025

Europeiska kommissionen. (2023). *Kommissionens Delegerade Förordning (EU) 2023/2772 av den 31 juli 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013734/EU vad gäller standarder för hållbarhetsrapportering.* Bryssel: Europeiska unionsens officiella tidning. Hämtat från https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32023R2772 den 25 1 2025

Europeiska kommissionen. (den 26 2 2025a). *Komissio yksinkertaistaa kestävyyttä ja investointeja koskevia EU:n sääntöjä hallinnollisen rasituksen keventämiseksi yli 6 miljardilla eurolla*. Hämtat från https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_25_614

Europeiska kommissionen. (2025b). *Proposal for a Directive amending the Directives: Accounting, Audit, CSRD and CSDDD - Omnibus I - COM(2025)81.* Bryssel. Hämtat från https://finance.ec.europa.eu/publications/commission-simplifies-rules-sustainability-and-eu-investments-delivering-over-eu6-billion_en den 25 3 2025

Europeiska kommissionen. (a). *Corporate sustainability and responsibility*. Hämtat från https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/corporate-sustainability-and-responsibility_en den 18 1 2025

Fredman, J. (den 23 februari 2022). *Vastuullisuusraportointi – uhka vai mahdollisuus?* Hämtat från Taloushallintoliitto: https://taloushallintoliitto.fi/vastuullisuusraportointi-uhka-vai-mahdollisuus/ den 18 1 2025

G.Patterson, J. (1996). *Benchmarking basics: looking for a better way.* Crisp Publications.

Global Reporting Initiative . (n.d.). *A short Introduction to GRI standards.* Global Reporting Initiative. Retrieved 1 21, 2025, from v

Greenstep. (2024). *Sustainability Report 2023.* Hämtat från https://greenstep.fi/uploads/general/2023-Greenstep-Sustainability-Report.pdf

Hitchcock, D., & Willard, M. (2008). *The step-by-step guide to sustainability planning : how to create and implement sustainability plans in any business or organization.* London: Sterling, VA : Earthscan. doi:10.4324/9781849773270

IFRS Foundation . (2021). *International <IR> Framework* . IFRS Foundation . Hämtat från www.integratedreporting.org den 2 3 2025

International Auditing and Assurance Standards Board. (2025). *Internation Standard on Sustainability Assurance (ISSA) 5000 Implementation Guide* . International Auditing and Assurance Standards Board. Hämtat från https://www.iaasb.org/publications/issa-5000-implementation-guide den 26 4 2025

ISO. (n.d.). *ISO-Standards*. Retrieved 1 23, 2025, from https://www.iso.org/standards.html

Kananen, J. (2015). *Opinnäytetyön kirjoittajan opas.* Jyväskylä: jamk.fi.

Koivuranta, H. (den 15 1 2023). *Tilisanomat - Yritystalouden ja laskennan ammattilehti*. Hämtat från https://tilisanomat.fi/teknologia/taloushallinnon-robotisoituminen-haastaa-kontrollit den 2 3 2025

KPMG. (a). *ESG-palvelut*. Hämtat från https://kpmg.com/fi/fi/home/palvelut/esg-palvelut.html den 18 1 2025

KPMG. (b). *GRI-riktlinjer för hållbarhetsredovisning*. Hämtat från https://kpmg.com/se/sv/home/tjanster/hallbart-foretagande/rapportera/gri.html den 23 1 2025

KPMG. (c). *Vad innebär ESRS- EU:s nya standard för hållbarhetsredovisning?* Hämtat från https://kpmg.com/se/sv/home/tjanster/hallbart-foretagande/rapportera/esrs.html den 25 1 2025

McKinsey & Company. (den 17 9 2024). *McKinsey & Company*. Hämtat från https://www.mckinsey.com/featured-insights/mckinsey-explainers/what-are-scope-1-2-and-3-emissions den 16 4 2025

Nicander, T. (2023, 6 22). Retrieved 3 1, 2025, from Ekonomi & Företag: https://www.ekonomiforetag.se/sv/2023/06/22/framtidens-bokforing-6-digitala-trender-att-halla-koll-pa/

Nordic Accountant Federation. (2021). *NSRS Tehoretical Annex - The theoretical foundation of Nordic Sustainability Reporting Standard.* Nordic Accountant Federation. Hämtat från https://nsrs.eu/wp-content/uploads/2024/10/NSRS-Theoretical-Annex.pdf den 1 2 2025

Nordic Accountant Federation. (u.d.). *Nordic Sustainability Reporting Standard*. Hämtat från https://nsrs.eu/guidance/ den 2 2 2025

SFS-Suomen Standardit. (n.d.). *SFS - Suomen Standardit: ISO 9001 Laadunhallinta*. Retrieved 1 23, 2025, from https://sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suositut-standardit/iso-9001-laadunhallinta/

Silvola, H., Peill, E., Aspholm, I., & Kaisanlahti, T. (2024). *ESG ja kestävyysraportointi - Yritysjohdon vastuu ja mahdollisuus.* Helsinki: Suomen Tilintarkastajat ry.

Statsrådets kansli. (2024). *Government Report on the Implementation of the UN 2030 Agenda for Sustainable Development.* Helsinki: Statsrådet. Hämtat den 21 1 2025

Suomen Tilintarkastajat. (den 21 11 2024). *tilintarkastajat.fi*. Hämtat från https://tilintarkastajat.fi/uutiset/kansainvalinen-kestavyysraportoinnin-varmennusstandardi-issa-5000-julkaistu-englanniksi/ den 26 4 2025

Svenska Institutet för Standarder. (a). *SIS- Svenska Institutet för Standarder - Detta är ISO 14001*. Retrieved 1 23, 2025, from https://www.sis.se/iso14001/dettariso14001/

Svenska Institutet för Standarder. (b). *Sis- Svenska Institutet för Standarder - Detta är ISO 9001*. Retrieved 1 2025, 23, from https://www.sis.se/iso9001/dettariso9001/

Svenska Institutet för standarder. (c). *Sis- Svenska Institutet för standarder-Detta är ISO 27001*. Hämtat från https://www.sis.se/iso27001/dettariso27001/ den 26 4 2025

Taloushallintoliitto. (u.d.). *Yritysvastuu ja kestävyysraportointi: NSRS-standardi*. Hämtat från https://taloushallintoliitto.fi/tietopankki/yritysvastuu-ja-kestavyysraportointi/nsrs-standardi/ den 26 1 2025

The IFRS Foundation. (2024). *SASB Standards*. Hämtat från https://help.sasb.org/hc/en-us/articles/360052003652-What-is-the-difference-between-standards-and-frameworks den 3 5 2025

United Nations. (2015). *Transforming Our World: The 2030 Agenda For Sustainable Development A/RES/70/1.* The United Nations General Assembly. Hämtat från United nations: https://sdgs.un.org/2030agenda den 21 1 2025

Bilaga 1 Resultatanalys

(hänvisning till rapporternas sidor)

Område	Greenstep (2023)	Kommentar	Azets (2022-2023)	Kommentar	Accountor	Kommentar
Anställda	898		5200		1800	
SDG	Ja	Mål 3, **4, 8**, 13, 14, 15 (s.9)	Nej		Ja	Mål **4, 8**, 10, 16 (s.20)
Environmental (miljö)						
GHG, scope 1-3	Ja	Elektrisitet, produkter, resande, avfall (siffror) -Mål: 100 % förnybar energi (s.31)	Ja	Mål: scope 1-2 minska med 50 % till 2032, scope 3 67 % av leverantörer möter SBTi	Ja	s. 58 Mål
Nollutsläpp mål	Nej	Men skriver mycket om hur minska på utsläppen och vad allt som räknas till det (s	Ja	Mål: 2050 uppnå nollutsläpp (s.14)	Nej	Men ska utvidga scope 3 till annat (s.59)
Digitala tjänster	Ja	BI book,-är ett analysverktyg, utvecklat molnbaserat ERP. Beräknar koldioxidavtryc	Ja	Inom redovisning, affärstjänster och marknadsföring (s.14)	Ja	Processer inom inköpsfakturor, hr processer och arkivprocesser (s.14)
Social (socialt ansvar)						
Kompetensutveckling	Ja	Kurser och utbildning (s.31), 25	Ja	Personalprocess med lärande och utveckling s.17	Ja	Kurser och utbilningar: 19h/anställd (s.39)
Löner, bonus	Ja	Bonussystem, 10 % av resultatet (s.5)	Delvis	Inte specificerat, bara nämnt ersättning och befordran s.17	Ja	Kollektivavtal, alla omfattas av bonusplanen - baseras på egen lön. Teambonus och individuelt (s.47)
Information om jämställdhet	Ja	Ingen diskriminering. Enligt enkäter jämställdhet 3.9/4 (s.22)	Ja	Mer: en kurs om jämställdhet som alla anställda kan gå (s.4)	Ja	Omfattande: kön, typ av kontrakt, föräldraledighet (s.42)
Sjukfrånvaro	Ja	Aktiv livsstil. Cyklade km, antal steg + donera till välgörenhet (s.21)	nej		Ja	Nämner mer om olyckor, förebyggande arbete (s.51)
Anställdas engagemang	Ja	eNPS - 69 (s.13)	Delvis	Inte specificerat eNPS, bara att anställda är engagerade	Ja	71 % av svar positiva (s.44), eNPS -4
Annat:		Teambuilding, olika evenemang - kräftskiva (s.23), kultur		Hög prioritet är att behålla personalen (s.17)		People first- fokus på människan attraherar och behåller personalen, inre motivation (s.38)
Kundnöjdhet	Ja	Två gånger per år, skala 1-4, resultat 3.4 (s.15) 89,5 % av kunderna nöjda (s.13)	Nej		Ja	Kundfokus och samarbete, s.34
Intressenter	Ja	s.9 även miljön	nej		Ja	s. 15
Governance (bolagsstyrning)						
Riskhantering	Ja	Iso27001	Ja	Hantering av bedrägeri, antikorruption, cybersäkerhet (s.21) Genom Anti Bribery ar	Ja	Refererar till GRI och ESRS. Har en RiskCompliance kommitté, RCC (s.35), 32
Extern Granskning	Ja	ISo27001 Certifiering (s.16)	Nej		Ja	Ecovadis (s.18) Mål topp 15 %, nu på topp 20 %.
Code of conduct. Whistleblow	Ja	s. 8	ja	s.15	Ja	s.66, 21
Standard/ramverk	Ja	ISO27001 (informationssäkerhet), GRI (s.34), förbereder CSRD (s.11)	Nej	Förbereder för CSRD (s.3)		CSRD s.35 GRI (s.63)
Dubbel väsentlighet	Nej	från och med 2024 (s.11)	nej		Ja	s. 15, 17
Samhällsengagemang och program	Ja	Carestep - icke vinstdrivande företag, investerar i människors kompetensutveckling	Ja	Azets 4 kids: CSR program som stödjer barn, både små och storal initiativ (s.19)	Ja	År 2023 stödde ukrainska kollergor, men också donerade pengar via Röda korset, 50 000 € (s.55)

Bilaga 2 Vägledande checklista för hållbarhetsarbete

Vägledande checklista för hållbarhetsarbete i små bokföringsbyråer

Denna checklista hjälper små bokföringsbyråer att strukturera sitt hållbarhetsarbete enligt ESG – miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning. Börja med förberedelse och analys. Gå därefter vidare med de olika områden inom ESG. Sista stegen är att implementera och följa upp planen.

Förberedelse och analys

Företaget har identifierat om de omfattas av rapporteringskrav

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har valt en relevant rapporteringsstandard, till exempel CSRD eller annan frivillig rapportering

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har genomfört en väsentlighetsanalys och identifierat hållbarhetsfrågor som är mest relevanta samt analyserat risker och möjligheter (SWOT analys)

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har identifierat och kartlagt intressenter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Miljö E-Environmental

Företaget har identifierat direkta och indirekta miljöpåverkan, som energianvändning och utsläpp

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har formulerat konkreta mål för att minska miljöpåverkan

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har genomfört praktiska steg för att nå miljömålen, till exempel användning av förnybar energi

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har mätt och rapporterat framstegen regelbundet

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Socialt ansvar S-Social

Företaget har säkerställt en hälsosam arbetsmiljö för anställda

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har främjat en inkluderande arbetsplats

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har erbjudit kompetensutveckling i form av utbildning och utvecklingsmöjligheter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har varit engagerade i samhället

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har en öppen kommunikation till intressenter

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Bolagsstyrning G-Governance

Företaget har utvecklat en uppförandekod

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Företaget har identifierat risker relaterade till hållbarhet

Ja	Nej	Ej relevant	Planerad åtgärd/tidtabell
☐	☐	☐	

Implementering och uppföljning

☐ Utveckla en hållbarhetsplan: sammanställ mål, åtgärder och tidtabell

☐ Informera intressenter om planen

☐ Följ upp planen regelbundet: utvärdera mot målen kvartalsvis och justera vid behov

☐ Utför extern granskning för att öka hållbarhetsarbetets trovärdighet